DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 vin., za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 vin.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vin.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba", Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravništvu „Domoljuba", Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Štev. 3. **V Ljubljani, dné 21. januarja 1909** **Leto XXII.**

Kranjski deželni zbor.

Kratko zasedanje našega deželnega zbora je končano. Le devet dni je zboroval kranjski deželni zbor, v katerem je prvič S. L. S. nastopila kot kompaktna vladujoča večina. Cela dežela je z napetostjo pričakovala nastopa ljudske večine. Danes mora priznati, da je prvi nastop te večine prekoračil vse nade. V devetih dneh je deželni zbor več storil, nego se je preje naredilo v ravno tolikih letih. Ker je S. L. S. v prvi vrsti kmečka stranka, za to je naravno, da je postavila v ospredje skrb za kmečki stan. Sklenila je postavo, po kateri se bo v prihodnjih letih deset milijonov deželnega denarja porabilo za cestne zgradbe, vodovode, vreditev voda in druga za kmetijstvo važna dela v vseh krajih naše dežele. Posledica te postave pa bo, da bo tudi država dala svoj prispevek k omenjenim zgradbam in če se prišteje še prispevek krajnih faktorjev, potem lahko rečemo, da se bo vsled omenjene postave v prihodnjih petih ali šestih letih kakih najmanj 30,000.000 kron porabilo v deželi za omenjene zgradbe, ki so za kmetijstvo neobhodno potrebne in za katere je ljudstvo že toliko časa brezuspešno prosilo. Kako veselo življenje se bo za to v kratkem začelo v vseh delih naše dežele!

Storili pa so se še drugi, za kmečki stan velevažni sklepi: Preosnova lovske postave, in sicer tako, da postane občina neomejen gospodar lova; preosnova cestne postave v prilog kmetu; ustanovitev deželne zavarovalnice zoper ogenj in za živino; ustanovitev deželne banke, ki bo dajala kmetu najugodnejši kredit na intabulacijo; nujno izpremembo vseh deželnih šolskih postav, ki se morajo prilagoditi kmečkim razmeram in potrebam itd.

Poleg tega je deželni zbor že takoj sklenil postavo, po kateri bo dežela zanaprej močneje zastopana v deželnem šolskem svetu, kar bo zopet v korist kmečkemu stanu, ker pridejo v deželni šolski svet novi zastopniki ljudske stranke.

Vprav velikansk program, ki ga je »S. L. S.« v teh malo dneh tako uspešno rešila; ko je nekaj dni pred deželnozborskim zasedanjem načelnik stranke dr. Šusteršič predložil ta obsežni program vodstvu »S. L. S.«, so zmajevali mnogi z glavo, meneč, da ne bo mogoče v tako kratkem času tak program rešiti. Toda poslanci »S. L. S.« so z železno vztrajnostjo, z neutrudljivostjo, s svojo energijo in disciplino dosegli, da se je ves program v korist ljudstvu izvršil.

Zbornične seje so trajale po osem do deset ur. Poleg tega še odsekove in klubove seje, a vse je vztrajalo, vse tekmovalo pri delu za blagor dežele.

Pa tudi v neizogibnih političkih razpravah se je pokazala »S. L. S.« na višini svoje naloge. Z napeto pozornostjo je cela zbornica sledila izvajanjem vodilnih poslancev »S. L. S. in njihovi govori so dajali politiško smer in odločilni značaj vsem politiškim razpravam. Pokazalo se je, da je »S. L. S.« v deželnem zboru kranjskem vodilna ne samo zato, ker ima večino po svojem številu, marveč tudi moralično vsled velikega kapitala na inteligenci in posebni politični zmožnosti, ki je zbrana v tej stranki. Načelniku »S. L. S.« dr. Šusteršiču moramo čestitati, ker je njegova zasluga, da je tako spretno izvedel svoj program, ki je zgodovinske važnosti za kranjsko deželo ne le z ozirom na gospodarsko važnost, marveč posega globoko tudi v deželno postavodajo, v katero uvaja duh ljudskih načel »Slovenske Ljudske Stranke«.

Sklepi kranjskega dež. zbora.

Ker »Domoljub« nima toliko prostora na razpolago, da bi obširno poročal o vsem, kako in kaj se je debatiralo v deželnem zboru kranjskem, zato hoče podati danes samo to, kar je najvažnejše, namreč sklepe tega zbora, ki dokazujejo, da se je res v kratkem času veliko storilo.

Deželni odbor naj dobi štiri zastopnike v deželnem šolskem svetu.

Dežela plačuje učitelje, naj ima tudi primerno besedo v deželnem šolskem svetu. Sklenil se je torej zakon v tem smislu, o katerem upamo, da v kratkem dobi najvišje potrjenje. Ob tej priliki so se tudi sprejele resolucije: proti imenovanju Belarja, o tem, da se poročilo o šolstvu izroči uradniku slovenske narodnosti, naj deželni odbor izdela načrt o izpremembi šolske in še posebej realčne postave.

Slovensko vseučilišče.

Sklene se: vlada se pozivlja, naj nemudoma ukrene vse potrebno, da se čimpreje ustanovi slovenska visoka šola v Ljubljani; obenem se deželni zbor izreka zoper Trst kot sedež italijanske visoke šole in obsoja postopanje graškega in dunajskega rektorja.

Izpremenba deželne cestne postave.

Treba je, da se pomnoži število kmečkih zastopnikov v cestnih odborih in se odpravijo virilisti; treba je tudi, da se vpelje enotna cestna doklada. Sklene se: deželni odbor naj predloži v prihodnjem zboru načrt novega cestnega zakona.

Varstvo planin.

Sklene se: deželnemu odboru se naroča naj izdela in predloži takoj pričetkom

prihodnjega rednega zasedanja deželnega zbora načrt postave za revizijo servitutnih pašnih pravic; pregleda in sestavi naj pa tudi nov kataster, v katerega se vpiše kot planina ves tisti gorski svet, ki po svojem značaju ali sedanji rabi služi samo za pašo.

Izprememba lovske postave.

Sklene se: deželni odbor naj izdela novo lovsko postavo, ki bo vpoštevala upravičene zahteve našega kmeta glede lova. Gospodar lova naj bo občina, ki naj ž njim razpolaga po svoji prosti volji. Takozvani divji lov naj se ne smatra več za tatvino, temveč je za politiški zločin.

Prememba občinskega reda in občinskega volivnega reda.

Sklene se: deželni odbor naj izdela postavo in načrt, po katerem naj se posploši občinska volivna pravica, da bodo prišli do volivne pravice tudi tisti, ki je dosedaj nimajo in da ne bo več mogoče, z obstrukcijami preprečiti delovanja občinskih odborov.

Deželna banka.

Sklene se: deželni odbor naj izdela v dogovoru z deželno vlado zakonski načrt za ustanovitev deželne banke, ki je potrebna zlasti za preskrbo potrebnega kredita občinam in javnim delom.

Deželne zavarovalnice.

Sklene se: deželni odbor naj izdela potrebne zakonske načrte:

1. za deželno zavarovalnico proti ognju;

2. za zavarovanje človeškega življenja, in

3. za zavarovanje goveje živine in konj.

Deželno posojilo.

Sklene se postava, ki dovoljuje deželi najetje posojila do 10 milijonov kron, ki naj se porabijo za izvedbo vodovodnih zgradb, za uravnavo rek, potokov in hudournikov, za osuševanje močvirnih zemljišč, za namakanje travnikov, za izboljšanje planin in pašnikov, za ceste in pota in sploh za izboljšanje kmetijstva.

Pobiranje deželnih doklad.

Sklene se: v pokritje primanjkljajev pri deželnem zakladu naj se pobirajo od 1. januarja 1909 do onega časa, ko se proračun deželnega zaklada za leto 1909 končno ustanovi, sledeče deželne doklade:

1. 40 odstotkov na užitnino od vina, vinskega in sadnega mošta ter od mesa.

2. samostojna deželna naklada od porabljenega piva po 2 K od hektolitra.

3. 40odstotna doklada na vse direktne davke izvzemši osebni dohodninski davek in pridobninski davek krošnjarjev. (Vse troje kot dosedaj). Obenem se deželni odbor pooblašča, da primanjkljaje v času od 1. januarja 1909 pokrije če treba potom primernega kredita.

Preosnova deželnih uradov.

Sklene se: deželni uradi se preosnujejo tako, da bodo mogli točno zadostiti vsem potrebam in zahtevam deželne uprave in zakonodaje. Spremeni se tudi poslovnik deželnega odbora in službeni poslovnik uradnikov. Obenem deželni odbor imenuje za ravnatelja deželnih uradov Matijo Zamida, za podravnatelja dr. Fr. Zbašnika, za deželnega stavbinskega nadsvetnika Antona Klinarja. Bivšemu deželnemu glavarju Otonu pl. Deteli, ki je bil 25 let deželni glavar, se prizna častna nagrada v znesku letnih 4000 K.

Deželni zavod za pospeševanje obrti in deželni obrtni svet.

Sklene se: v Ljubljani se ustanovi deželni zavod za pospešvanje obrti in deželni obrtni svet. Deželni odbor naj pa vse potrebno pripravi, da zagotovi zavodu prispevke države itd. V prihodnjem zasedanju naj potem stavi podrobne predloge.

Gospodinjski tečaji.

Deželnemu odboru se naroči, da proči, kako ustanoviti gospodinjske tečaje na kmetih. V ta namen se deželnemu odboru dovoli kredit do 3000 K.

Pomoč živinorejcem.

Kakor smo že poročali, je dovolilo poljedelsko ministrstvo na pritisk naših poslancev še 100.000 K za nabavo krmil našim živinorejcem, tako da znaša cela podpora 600.000 K. Toliko ni dobila nobena druga dežela in lahko rečemo, da še nikoli ni prišla tolika vsota naenkrat v Kranjsko deželo v korist kmetijstva. Od te vsote je na razpolago še 340.000 K.

Pri deželni vladi se je včeraj vršilo posvetovanje, po katerem ključu in na kak način se naj razdeli ta podpora. Predsedoval je deželni predsednik baron Scwarz, od deželne vlade sta bila navzoča dvorni svetnik grof Chorinsky in vladni svetnik Laschan, dalje poslanci Povše, dr. Lampe, Dular, dr. Pegan, Mandelj in gospod Škrbinc od »Gospodarske Zveze«.

Zaprošene so zopet ogromne množine krmil, namreč 45.899 q sena, 17.298 q otrobov, 1019 q lanenih tropin, 2148 q koruze, dalje oves, sol, slama, klajno apno in pesa. Sklenjeno je bilo: Zaprošene množine otrobov, lanenih tropin in koruze se oddajo v polni množini, kakor so zahtevane. Kolikor zmanjka potem pri državni podpori, se odtegne pri senu, tako da bo potem mogoče od sena oddati le polovico zaprošene množine.

Tudi sedaj se zastonj ne da nič. Cene so nastavljene tako:

Otrobi q po 7 K, lanene tropine po 10 K, koruza po 10 K, seno po 5 K.

Rok za prošnje je zaključen in na odslej došle prošnje se več ne bo mogoče ozirati.

Dobava se bo vršila na ta način:

Obračun se vrši pri posojilnicah, ker drugače ni mogoče redno izvesti cele akcije. Samo tam, kjer posojilnic ni, bodo morali župani razdeliti krmila in prevzeti inkaso.

Krmila dobe samo oni, ki so se oglasili pravilnim potom po županstvih. Kdor se pri županstvu ni oglasil, ne pride v poštev. Ti naj gredo zdaj k posojilnici in naj tam podpišejo, da prevzamejo in plačajo toliko blaga, kolikor so ga priglasili. To ni nobena prošnja, ampak le zaveza za gotovo plačilo. Plača se pri posojilnici, ki obračuna z »Gospodarsko Zvezo«, ta pa obračuna z vlado. Državna podpora se porabi za pokritje razlike med nakupno ceno krmil in med znižano ceno, po kateri se oddajo krmila kmetovalcem.

Naj se to priglašanje pri posojilnicah izvrši čim najhitreje! Posojilnice naj takoj odpošljejo »Gospodarski Zvezi« svoje liste. Preskrbljeno je zdaj, ko ima vso dobavo v rokah »Gospodarska Zveza«, da se bo cela akcija izvršila redno, nemoteno in kar najhitreje!

Vestnik „Kmečkih zvez".

Vseslovenski kmečko - stanovski shod.

Zanimanje za vseslovenski kmečko-stanovski shod je živahno in veliko. Od raznih strani prihajajo prošnje za vstopnice. Kakor vse kaže bo shod dobro obiskan in tudi velezanimiv. Na shodu se bo najpreje razpravljalo starostno zavarovanje z ozirom na naše kmečko stanovske razmere. Shod bo razpravljal tudi o poselskem vprašanju, ki dandanes tare našega kmeta.

Dalje se bode razpravljalo o medsebojnem delovanju »Kmečkih Zvez«, kar je posebno važno za naše kmečke razmere. Konec shoda bode zaključila vinska razstava. Kmetje bodo lahko poskušali najboljša, pristna vipavska, dolenjska, štajerska vina. Ker je letos vinska kriza, je to posebno velike važnosti.

»Kmečka Zveza« za ljubljansko okolico je imela v ponedeljek dne 18. januarja t. l. sejo, v kateri se je kot prva točka obravnavalo vprašanje o vseslovenskem kmečkem shodu, ki se vrši v nedeljo dne 31. t. m. ob deveti uri dopoldne v veliki dvorani hotela »Union«. — Udeležba iz ljubljanske okolice bo kakor je pričakovati velika. Posamezni gospodje odborniki so vzeli vstopnice za svoje sovaščane s seboj, da jih razdele doma sosedom. Ako kedo želi še vstopnice, naj to naznani tajništvu »S. L. S.«, Miklošičeva cesta 8, II. stropje. — Nadalje je »Kmečka Zveza« za ljubljansko okolico govorila o državni podpori glede živil in »Kmečka Zveza« je izrekla željo, da bi se vlada potrudila, da bi kmetje zdaj dobili živila, ko jih potrebujejo, ne pa še le spomladi, ko bodo že krmo in deteljo kosili. — Nadalje je odbor »Kmečke Zveze« enoglasno sklenil na c. in kr. vojno ministrstvo resolucijo, v kateri resoluciji se protestira proti odločbi c. in kr. vojne uprave, ki je zapovedala, da se od 6. ure zvečer in do šeste ure zjutraj ne sme ničesar delati v bližini smodniške-

ga skladišča več sto oralov naokrog. »Kmečka Zveza« odločno protestuje proti tej odločbi in zahteva, da c. in kr. vojno ministrstvo isto nujno odpravi. Obenem prosi »Kmečka Zveza«, da prestavi smodniško skladišče iz Ljubljanskega polja na kak bolj primeren kraj. — Nadalje se je v tej seji razpravljalo še več nujnih zadev, kakor ceste, pota, delavsko vprašanje — tobačna tovarna (delavke), dalje govor zaradi mleka, ki ga ljubljanski trški nadzornik brez pravega vzroka v Ljubljanico izliva. Načelnik »Kmečke Zveze« je kot poslanec za ljubljansko okolico stavil o tem oziru v deželnem zboru interpelacijo na c. kr. dež. vlado.

Shod v Planini ima »Kmečka Zveza« za logaški okraj dne 24. januarja ob pol 3. uri popoludne v sobani katoliškega izobraževalnega društva. Govoril bo dr. Žitnik drž. in dež. poslanec o zavarovanju za starost in drugem. Odbor »Kmečke Zveze«.

»Kmečka zveza« za ajdovski okraj je imela dne 17. t. m. svoj občni zbor na Goričici. Zborovanje je vodil vrli kamenjski župan in načelnik »K. Z.« V. Vodopivec. »Zveza« je v ugodnem denarnem stanju in ima 166 plačujočih članov. Treba bo, da se jih pridobi več. Po blagajnikovem in tajnikovem poročilu je govoril č. g. župnik Kosec o agrarnih in liberalnih učiteljih. (Medklici: Liberalni učitelji nas ne bodo vodili!) Nato je poročal dr. Brecelj o deželnem zboru, kako hočejo agrarci spraviti A. Gaberščeka v deželni odbor. Nasprotniki žele sedaj novih volitev, ker računajo na razpor v S. L. S. A to jim lahko povemo: Mi poznamo enega sovražnika, to je liberalizem, najsibože Gaberščekov ali dr. Frankov. (Odobravanje.) Mi smo edini v načelih, čeprav smo glede sredstev različnega mnenja. Eni naj delajo na gospodarskem, drugi na političnem polju; drugi pa zopet na izobraževalnem. Govori potem o aneksiji Bosne in o starostnem zavarovanju. Govori o organizaciji kmetov. Agrarci, ki danes hočejo med kmeti zanetiti stanovski boj, delajo v škodo kmeta. Tak stanovski boj ubija stanove. Položaj našega kmeta se je zelo spremenil. Danes naš kmet ni več tisti, kar je bil včasih. On ne živi s tem, kar pridela; ampak svoje pridelke spečava v denar in z denarjem kupuje svojih potrebščin. Poljedelsko delo ne živi več vseh. Zato se ljudje poprijemljejo vedno bolj še kake druge stvari. Dolžnost države in dežele je, da podpira domačo obrt. S tem mora kmet tudi računati. Le trdna organizacija vseh kmetov bo rešila kmečki stan, toda ne v boju z drugimi stanovi. (Veliko odobravanje.)

Sprejeli so zborovalci z navdušenjem tri resolucije, ki jih je predlagal govornik in sicer, za slovensko vseučilišče, potem v zadevi zavoda Maria dell Anima v Rimu in pa poziv na S. L. S. na Goriškem, naj potom »Kmečkih zvez« preskrbi kmečkemu ljudstvu več poučnih shodov, kako bi se kmečki stan osamosvojil gospodarsko in politično.

Nato se oglasi k besedi posestnik Jakob Birsa iz Brji, ki govori o septemberskih dogodkih v Ljubljani in krivicah, ki se gode Slovencem. Predlaga resolucijo, v kateri se zbor zahvaljuje deželnim poslancem kranjske S. L. S., ker so tako možato nastopili v kranjskem deželnem zboru v obrambo narodnih pravic. Tudi ta resolucija se je sprejela.

G. župnik Kosec govori še o starostnem zavarovanju, nakar so bile volitve odbora. Na predlog g. Emila Trohe iz Vel. Žabelj se izvoli soglasno zopet stari odbor, na čelu mu vrli načelnik, župan g. V. Vodopivec. Po dveurnem zborovanju so se zborovalci, ki jih je bilo nad 100, razšli.

Političen pregled.

JEZIKOVNO VPRAŠANJE.

Jezikovno vprašanje na Češkem, ki je do sedaj bilo najhujša ovira, da parlament ni mogel mirno in redno delovati, se bo morda, kakor kaže, vendarle dalo rešiti. Vlada je sklenila, da predloži zbornici jezikovni zakon za Češko. Ta zakonski načrt je bil izdelal že baron Bek, a ga ni predložil zbornici. Sedanji ministrski predsednik Binert, ki se ni mogel pobotati s Čehi in Nemci o parlamentarnem ministrstvu, se je odločil, da na ta način poskusi spraviti ljute sovražnike. Nemci so to vest veselo pozdravili; dasi zakon zadeva le češke Nemce, so jih sklenili tudi krščanski socialci podpirati, da dosežejo od vlade temveč ugodnosti. — Vlada predloži zakonski načrt, preden ga začne pretresati zbornica, posameznim strankam, da se dogovore in zedinijo o njem. Tako bo zakon hitreje obdelan v zbornici in vrhu tega je upati, da bo na podlagi tega dogovora mogoče sestaviti parlamentarno ministrsvo, ki bo skrbelo za to, da zbornica zakon sprejme. — Tudi Čehi se ne branijo več tako odločno stopiti v vlado; dr. Kramar je izjavil, da hočejo Čehi vlado podpirati, če se zagotove češkemu jeziku pravice v notranjem uradovanju in če bo med prihodnjimi ministri polovica Slovanov.

Potreba po jezikovnem zakonu za Češko je bila res velikanska; vse delo v zbornici je zastajalo zaradi večnih narodnostnih prepirov. Toda Češka ni edina dežela, ki je potrebna jezikovnega zakona — saj se v alpskih deželah, do slovenskih meja bije ravno tako hud boj, če ne še hujši, za jezikovne pravice. Če si hočejo naše dežele zasigurati miren, plodonosen gospodarski razvoj, je ravno tako potrebno, da se otresemo more ponemčevanja. Zato je »Narodna Zveza« sklenila obenem s češkim jezikovnim zakonom predložiti zbornici jezikovni zakon za naše dežele. Tak zakonski načrt je že svoj čas bil izdelal »Slovenski klub«. Trenutek je sedaj ugoden. Binert potrebuje delavne zbornice, potrebuje vladne večine. Če stopi »Narodna Zveza« v dogovor s strankami in si zagotovi parlamentarno pomoč, bo vlada prisiljena ozirati se na njeno željo in predložiti zakonski jezikovni načrt za naše dežele. Sedaj bomo lahko pokazali, da se brez nas ne da vladati in še manj proti nam.

MAŽARI.

Vsega, kar so želeli, Mažari niso mogli izsiliti od avstrijske vlade. Sedaj si pomagajo na drugačen način. Andrasi je predložil Avstriji kompromis, ki zahteva sledeče: Skupna armada naj nima ne avstrijskih, ne ogrskih zastav, grbi pa naj bodo dvojni, da se tako prizna v vojaštvu tudi mažarska narodnost. Glede jezika v vojni upravi ne zahtevajo nobenih sprememb, v vojaškem kazenskem postopanju pa se ohrani nemški jezik. Dnevna povelja, raport, šola in vojaška izobrazba se bo vršila v mažarščini, če bo v dotičnem polku vsaj 20 odstotkov Mažarov. Taka pogodba naj velja za 15 do 20 let, toda med tem časom se pri avstrijskem vojaštvu ne sme nič izpremeniti. — Ogrski ministrski predsednik Wekerle leta sedaj iz Pešte na Dunaj, se posvetuje z Erentalom, prosi za avdience pri cesarju. Morda se mu posreči, da kaj izvrta. Prestolonaslednik Franc Ferdinand je pa odločen nasprotnik teh mažarskih želja in je 16. t. m., ko je Wekerle prišel na Dunaj, takoj odpotoval s svojo družino, da tako pokaže ogrskemu ministrskemu predsedniku, da neče nič imeti opraviti z njim.

SODBA NA HRVAŠKEM.

Ban Rauh je sedaj že toliko Srbov zaprl, da se mu zdi vredno začeti zoper nje sodnijsko obravnavo. Obtožnica državnega pravdnika je velikanska, zahteva nešteto prič in je izšla kot debela knjiga. Obtoženi Srbi imajo 33 zagovornikov, ki so obtožencem v prid tudi napisali veliko knjigo ter jo dali tiskati v 25 tisoč izvodih. Toda knjigi ni bilo sojeno, da zagleda beli dan. Komaj je bila dotiskana, je državni pravdnik zaplenil vseh 25 tisoč izvodov. Obravnava bo jako zanimiva, ker bodo prišle marsikatere dosedaj neznane reči na dan. Tožitelj očita obtožencem, da so delovali na to, da jugoslovanske avstrijske dežele, med njimi tudi Kranjska, odpadejo od naše monarhije in se priklopijo Srbiji. Da Srbi niso popolnoma nedolžni, dokazuje že dejstvo, da se hrvaško - srbska saborska zveza krha. Hrvaški poslanci izstopajo drug za drugim iz nje ter izjavljajo, da ne morejo več sedeti skupaj v klubu s poslanci, ki so osumljeni veleizdajstva. — Kljub temu, da se že začenja preiskava proti obtožencem, goni hrvaška vlada vendar še vedno nove Srbe v zapor.

LAŠKO VSEUČILIŠČE.

Vlada je dolgo skrivala svoje namene glede laškega vseučilišča. Italijanski poslanci so pritiskali, naj ga ustanovi v Trstu, Slovani so se temu upirali. Sedaj poročajo, da je v predlogi, katero predloži vlada državnemu zboru, določen kot sedež italijanskega vseučilišča Dunaj. Ker Italijani s tem ne bodo zadovoljni, izjavlja vlada, da bo laška visoka šola na Dunaju le začasno, pozneje pa se preseli v Trst. — Tako vlada odgovarja za strele iz la-

ških revolverjev. Slovenski poslanci bodo pri razpravi o laškem vseučilišču zahtevali slovensko v Ljubljani, obenem pa odločno protestirali proti nameri, da bi se laška visoka šola preselila kdaj v Trst, ker je Trst slovensko ozemlje, na katerem si Lahi ne smejo graditi narodnih trdnjav.

DOGOVOR S TURČIJO.

Ker turška vlada ni hotela ničesar ukreniti zoper bojkot avstrijskega blaga in ker je bil vrhutega razpor med njo in našo monarhijo najhujša ovira pri mednarodnih pogajanjih o priklopitvi Bosne, se je zunanji minister slednjič vendarle moral sprijazniti z mislijo, da plača Turčiji kako odškodnino. Turška vlada je najprej zahtevala, naj Avstrija prevzame del turškega državnega dolga, a to ponudbo je Erental odklonil. Pač pa se je udal, da plača Turčiji kako svoto denarja v gotovini kot odškodnino za izgubo zemljiške posesti v Bosni in Hercegovini. Bil je tako trdovraten, da je turški veliki vezir Kiamil paša slednjič odnehal; tako sta se pobotala, da dobi Turčija od Avstrije 50 milijonov kron, ozemlje Sandžak in ugodno državno trgovinsko pogodbo. Dogovori so že končani in sedaj čaka pogodba samo še podpisa obeh držav. Kako bodo Mladoturki sprejeli to pogodbo, je bilo zelo negotovo, ker so se delali silno bojevite. Toda pokazalo se je, da tudi oni niso tako nevarni. Veliki vezir je prepričal poslance turškega parlamenta, da je treba mirne poravnave z Avstrijo in da priklopitve ni več moči spremeniti — zbornica pa je bila zadovoljna z njegovo politiko. — Vse evropske velevlasti so to mirno poravnavo veselo sprejele. Celo Angleška in Rusija se je veselita; ali odkritosrčno, ali ne — to je seveda drugo vprašanje.

Od strani Turčije se torej ni bati nobenih sitnosti več. Turška vlada je že izdelala naredbe zoper bojkot avstrijskega blaga. Če se je pa bosenska zadeva mirno rešila s Turčijo, katero ta stvar v prvi vrsti briga, je tem verjetnejše, da bodo tudi dogovori z drugimi velesilami uspeli.

SRBIJA.

Ko je Rusija po Izvolskem resno posvarila Srbijo, je bila Turčija nje edino upanje. Srbi so se nadejali, da se Avstrija s turško vlado ne bo mogla sporazumeti — sedaj jih je pa tudi ta nada prevarila. Kaj sedaj? Srbi se niso dolgo pomišljali; naenkrat je zagrmel na belgrajskih ulicah klic: »Vojska Turčiji!« Bojeviti srbski prestolonaslednik je v nagovoru na svoj polk silovito napadel Avstrijo in Turčijo. Tudi srbski zunanji minster dr. Milovanovič mu ni všeč, kajti izjavil je, da bi bilo za Srbijo bolje, ko bi bila pred dvemi meseci napadla Avstrijo, kot da je hodila mirna pota Milovanovičeve politike. Srbski kralj Peter je v silnih škripcih; na javno mnenje, ki so ga preslepili brezvestni srbski politiki nima nobenega vpliva, in javno mnenje zahteva vojsko! Peter pa ve, da bi bila vojska za Srbijo, ki je sedaj od vseh zapuščena, naravnost poguba. Milovanovič skuša sedaj nekoliko popraviti, kar so njegovi politični tovariši in on sam zagrešili. S pomočjo francoske vlade, ki se resno prizadeva za mir, se je začel dogovarjati z našim zunanjim ministrom Erentalom. Če je ta vest resnična, tedaj je to znamenje, da je Milovanovič spoznal, da je Srbija izgubila vse zaveznike, in da je zato slednjič nastopil pot, katero bi moral že zdavnaj prej ubrati.

LISTEK.

Zadnji dnevi Jeruzalema.

(LUCIJ FLAV).

Zgodovinski roman. — Spisal J. Spillmann D. J

(Dalje.)

»Počakaj nekoliko, ob solnčnem zahodu pride semkaj — glej, večerno solnce se že potaplja v morje! Stopi za nekaj časa v drugo sobo in pazi na ljudi, ki prihajajo v palačo! Morda ga zagledaš in nam sporočiš, da je tukaj.«

Deček skoči vriskajoč k oknu in pazljivo opazuje ljudi, ki prihajajo po cesti.

Medtem pripoveduje Pavlin tribunu, da je tudi Evzebij slutil, da se snide Benjamin v Cezareji s svojim očetom, če je slednji srečno pobegnil iz Jeruzalema. »Da bi to veselo svidenje le ne škodovalo dušni blaginji nedolžnega otroka,« pripomni s strahom Pavlin. »Toda deček ni mogel ostati v Jeruzalemu skrit. No, sicer pa mislim, da seme božje besede tudi v Sadokovem srcu še ni popolnoma zamrlo. Morda vzklije ravno zdaj, ko bo odstranjena ona nezaupnost, ki ga je gnala takrat iz hiše dijakonov. Poleg tega se Evzebij, moja mati in Tamara vedno spominjajo dečka v svojih iskrenih molitvah.«

Tu pridrvi v sobo Benjamin, rekoč: »Pridite in poglejte! Prav gotovo je oče, dasi nosi sivo brado in je videti mnogo starejši.«

»Prav si videl,« mu odgovori tribun. »Huda bolezen in neprestana skrb za tebe in tvojo sestro sta mu prezgodaj napravile sive lase. Počakaj tukaj, da pozdraviš očeta! Midva s Pavlinom pa stopiva ta čas v stransko sobo, da se lehko sama nemoteno pogovorita.«

Toda deček ne more strpeti v sobi, ampak hiti po kamenitih stopnicah v vežo, kjer pade v naročje presenečenega očeta. Druzila, ki je slučajno imela priliko, od blizu gledati prvo svidenje, je pozneje kaj rada pripovedovala, kako se je slabotni starček, ginjen od veselja in iznenadenja, moral opreti na marmorno soho, da se ne zgrudi na tla in da v svoji zbeganosti ni našel drugih besedi kot: »Moj otrok, moj sin, moj Benjamin!«

Oče in sin stopita v tribunovo sobo, kjer začne mali Benjamin po burnih trenutkih prvega veselja pripovedovati svoje doživljaje. Tu sliši Sadok, da sta bila ben Kajfa in ben Giora res dogovorjena zoper njega. »Torej sta sleparja res izkušala pograbiti moje imetje! Da, vse, kar imam, življenje in imetje, mi je ohranil mladi, plemeniti Rimljan,« vzklikne rabi. Benjamin tudi tega ne zamolči, kako je blazni ben Kajfa pričal o nedolžnosti in resničnem vstajenju Kristusa. Tu mu stavi oče mnogo vprašanj in mora končno priznati zoper svojo voljo, da je bil Nazarenec najbrž prerok ali pa celo predhodnik Mesijev.

»Povem ti, sinko, ta mož je bil svet in pravičen in zato ga ne smemo nič več preklinjati in zasmehovati,« pripomni rabi z resnobnim obrazom Benjaminu. »Mesija pa vendar ni bil, kajti naš narod še danes, toliko let po smrti Nazarenca, vzdihuje pod krutim rimskim gospodstvom, namesto da bi hči Sijonska kraljevala vsem narodom sveta.«

»Oče, ta pravičnik je bil Mesija, saj je to sam trdil! Tako sveti možje ne lažejo,« mu odvrne deček.

Te priproste besede zelo osupnejo rabija. Toda takoj reče s svojo navadno trdovratnostjo: »Otrok moj, tega ti še ne moreš umeti — pripoveduj dalje!«

Benjamin zasuče pogovor na lepega stotnika in popisuje, kako je Tamara rešila tega mladega junaka. »Ona ga ljubi, ni dvoma, ona ga strastno ljubi,« mrmra starček sam pri sebi; »naj postane njen mož, če prestopi k naši veri. Saj so že mnogi imenitni Rimljani postali deležni blagoslova, ki ga je Bog obljubil svojemu judovskemu ljudstvu.«

Deček omeni tudi nesrečo, ki je doletela Tamaro, in ljubeznivost, ki jo je sestra uživala v hiši dobre Pavline. »Zares, tega Nikanorja in Evzebija moram prositi odpuščenja! Kako krivično sem sodil ta dva pravična moža! Da bi le ne uganjala grdega malikovanja s podobami! Prav lepo je, moj Benjamin, da se nisi dal od njih zapeljati v zmoto.«

»Tamara veruje, da je bil Jezus iz Nazareta Sin Božji in Odrešenik — in tudi jaz verujem,« odgovori plašno Benjamin.

»Gorje mi! Toda čemu se jeziti nad vama? saj so celo mene starca izkušali ujeti v svoje zanjke,« vzdihne rabi. »Dobro, ti si zdaj zopet pod mojo oblastjo; jaz ti že izbijem te budalosti iz tvoje vihrave glave. Dal Bog, da bi bila tudi modra Tamara kmalu pri meni! Naj me stane polovico vsega imetja, rešiti jo moramo iz Jeruzalema! Toda kje je zdaj oni Rimljan, kateremu dolgujem toliko hvaležnosti?«

»Tukaj je! Tudi zvesti Pavlin je dospel semkaj,« reče Benjamin in steče v stransko sobo. Rabi se zgrudi vnovič k nogam ginjenega Rimljana in poljubuje rob njegovega plašča. Potem ga prične ogovarjati z najlepšimi besedami in pozdravi in moči njegove noge s solzami udane hvaležnosti. Ko se zahvali tudi Pavlinu, pelje tribuna k oknu, rekoč:

»Rešil si mi življenje, imetje, čast hčerino in prostost malega Benjamina! Kako naj ti zadostno povrnem vse te dobrote? Modrijani trdijo po pravici, da vse zlato in vsi biseri niso nič v primeri z moževo ljubeznijo. Jaz pa mislim, da sem kljub temu našel biser, s katerim ti poplačam svoj dolg. Poslušaj torej, pripravljen sem, da postaneš moj sin in Tamara tvoja žena, obdarovana s kraljevsko doto, toda pod

pogojem — da sprejmeš edino pravo vero našega naroda.«

»Ponujaš mi svoje najdražje in najljubše, kar mi moreš dati; tudi pristop k vaši veri po tvojem mnenju ne bo ostal za mè brez božjega blagoslova,« odgovori Lucij; »dasi visoko cislam tvojo Tamaro, težkega pogoja, ki ga mi staviš, nikakor ne morem izpolniti.«

»Vidim, da napak sodiš o judovski obrezi in izpolnjevanju naše verske postave. Sicer ti pa vseh teh dolžnosti ne bode treba tako natančno izpolnjevati kakor pristnemu Judu; da se le ogibaš vsakega malikovanja in moliš edino pravega Boga.«

»Če bi kdaj izpremenil svojo vero, dragi moj rabi, bi postal kristjan; glej, tudi tvoja Tamara zelo visoko ceni krščanstvo, ki je po moji sodbi lepo dopolnilo vaše vere. Morda te nekoč res poprosim za Tamaro, a sedaj nimam časa za snubitev; dolžnost me kliče nemudoma v Rim in kdo vé, ali se še kdaj povrnem v Judejo. Tvoji hčerki preti v Jeruzalemu velika nevarnost! Pomisli, kakšna usoda doleti nesrečno deklico v mestu, ki bo v kratkem času požgano in porušeno, ako nas ne varajo svarilna znamenja iz nebes.«

»Prav imaš! Najprej moram rešiti svojo Tamaro!« odgovori rabi. »Zdaj divja v Jeruzalemu strahovlada, v kateri se zbirajo najkrvoločnejši ljudje. O nekdanjem slavnem gospodstvu, ki so ga izvrševali plemiči in veliki duhovniki, ni več sledu. Žreb določuje, kdo je poklican za velikega duhovnika. In zato ni čuda, da je postal Aronov naslednik divji Fanija, popolnoma neomikan človek, ki ne zna niti pisati. Kdor se količkaj dvigne zoper to ljuto strahovlado, plača svojo drznost s smrtjo. Jožef, sin Matijev, ki ga dobro poznaš, je kot načelnik armade pobegnil v Galilejo, ker ni bil več varen v Jeruzalemu. Ta plemeniti mož mi je sporočil, da upa kmalu skleniti z Rimljani davno zaželjeni mir pod ugodnimi pogoji. — Jaz sam se ne drznem iti v Jeruzalem, kjer me dobro poznajo kot prijatelja Rimljanov. Brez dvoma bi me besna druhal zgrabila že pri mestnih vratih in Eleazar bi takoj izustil nad menoj smrtno obsodbo. Oh, prosim te, pošlji svojega tovariša Pavlina, da mi reši ubogo Tamaro. Prisegam ti pri Bogu svojih očetov: čaka ga kraljevska nagrada!«

Tribun pokliče Pavlina, da čuje rabijevo prošnjo. Ta pa izjavi, da mu veleva pokorščina, takoj s prvo ladjo odpotovati v Rim in da za nobeno plačilo ne zanemari svoje dolžnosti; da hoče pokazati rabiju pot, koder lahko dospe do Evzebija, ki mu bode iz srca rad pomagal rešiti hčerko, zlasti ako se je že izboljšalo zdravstveno stanje njene noge.

Rabi se mora zadovoljiti s temi besedami, ki mu dajo novega upanja. Mali Benjamin hoče seveda na vsak način sam rešiti sestro iz Jeruzalema. »Vtihotapim se skozi mestna vrata in se pomešam med čedo kamel, katere gonijo trgovci vsak dan v mesto, Eleazar tega niti slutil ne bode. Potem pa me Evzebij izpusti s sestro v košu čez mestno obzidje — in sva na varnem. Oče, nič ne vidim lažjega kakor to malenkost!« Toda oče ne mara, da bi njegov sinček zopet prišel v roke sovražnikov in se odloči, rešiti Tamaro s pomočjo drugih ljudi. (Dalje prih.)

Razgled po domovini.

Dva pogreba. Pogreb č. g. župnika Porenta v Križih pri Tržiču je bil veličasten in je pričal, kako priljubljen je bil rajni gospod pri faranih; kako je bil tudi on navezan na faro, dokazuje to, da je zapustil večino svojega premoženja farni cerkvi. — Istotako je bil veličasten pogreb rajnega poslanca Lavrenčiča na Vipavskem. Naj počivata oba vrla moža v miru!

Glede pomožne akcije nam javlja »Gospodarska Zveza«, da bo ona poslala posameznim hranilnicam in posojilnicam prepise seznamkov prosilcev njih okoliša, ki so na vladi in na podlagi teh seznamkov naj hranilnice preskrbe naročilne in protiliste. Potrebne tiskovine so že v delu in jih »Gospodarska Zveza« razpošlje v nekaterih dneh organizacijam zajedno s seznamki.

V Železnikih je umrl vpokojeni nadučitelj in pisatelj g. Levičnik. Pokojni je bil pravi vzor krščanskega učitelja. Staro in mlado ga je spoštovalo. Odlikovali sta ga obe najvišji oblasti, papež in cesar, za njegove zasluge. Ob grobu mu je govoril načelnik požarne brambe kot njegov bivši učenec g. Košmelj.

Mati Bernarda Raktelj umrla. Občutljiva izguba je zopet zadela ljubljanski uršulinski samostan. Minoli teden je neizprosna smrt vzela eno najboljših učiteljic meščanske šole, M. Bernardo Raktelj. Rojena v Ribnici dne 15. novembra 1869., je stopila v uršulinski red 11. avgusta 1891., slovesne obljube pa je naredila 12. oktobra 1893. Kot hči bivšega znanega in občespoštovanega nadučitelja Jožefa Raktelj, je po svojem očetu podedovala mnogo pedagoške spretnosti, pri veselih Ribničanih pa se je navzela pristnega ribniškega humorja. Rakteljevi družini prirojena muzikaličnost se je kazala v M. Bernardinem krepkem, polnodonečem altu, ki se je že v dekliških letih glasil raz uršulinski kor. Njena ljubeznivost in materinska nežnost, spojena z resno pravicoljubnostjo, je imela za dekliška srca posebno privlačno moč, ni čudo, da so ji bile učenke tako otroško udane. V prisrčni ljubezni do Marije je baš pokojnica zajemala to materino milino, zato pa je tudi znala mlada srca voditi k Mariji. Naj počiva v miru!

Nemščina prihaja na dan. V zadnjem času se neprestano čujejo pritožbe, kako so začeli nemškutariti razni c. kr. uradi na Kranjskem. Ljubljansko deželno sodišče, pod predsedstvom Levičnika, koraka na čelu nemškutariji. Tudi litijsko sodišče je nedavno dostavilo slovenskim strankam, popolnoma neveščim nemškega jezika, vloge v nemškem jeziku. Strogo zahtevamo, da se poneha s takim šikaniranjem slovenskega ljudstva in z zapostavljanjem slovenskega jezika v deželi, kjer ni skoro nič Nemcev. Opozarjamo slovenske poslance na te nezdrave in vse obsodbe vredne razmere.

Slovenska liberalna stranka se hoče menda zopet pomladiti. Zato sklicuje zaupni shod s cele Kranjske. Da bi se bolehavi starki posrečilo dobiti novega življenja, zelo dvomimo.

Svete maše zadušnice za pokojnim poslancem Lavrenčičem, ki jo je daroval v nunski cerkvi č. g. dekan Lavrenčič, so se udeležili poleg premil. g. knezoškofa in deželnega glavarja pl. Šukljeja vsi poslanci S. L. S.

Iz Novega mesta se poroča: Naša ženska Elizabetina bolnišnica je obhajala svojo prvo božičnico skromno, a slovesno. Dobili smo od dobrotnikov mnogo potrebščin za našo lično kapelico. — V imenu kartuzijanskega samostana v Pleterjah je čestital k šestdesetletnici vladanja našega presvitlega cesarja Franca Jožefa I. mil. g. prošt dr. Elbert v c. kr. kabinetni pisarni in obenem izročil krasno francosko knjigo s slikami: »Lá vie de saint Bruno« (»Življenje sv. Brunona«). Potom c. kr. deželnega predsedništva je došla zahvala presvitlega cesarja s poročilom, da je Njegovo Veličanstvo ukazalo knjigo uvrstiti v c. kr. fidejkomisno knjižnico. Tudi Njegovi c. in kr. Visokosti prestolonasledniku Francu Ferdinandu se je ista knjiga izročila. Dne 24. decembra 1908. je mil. g. prošt od dvornega urada Njegove c. in kr. Visokosti prejel pismo z najsrčnejšo zahvalo in obenem fotografijo z lastnoročnim podpisom v krasnem, z zlato krono ozaljšanem okviru iz mahagonijevega lesa z naročilom, da je ta fotografija določena za refektorij tujcev (obednica) v samostanu. To častno naročilo je izvršil mil. gosp. prošt na praznik sv. Štefana v veliko veselje in čast vseh kartuzijanov.

Imenovanje. Stolni kaplan v Mariboru, veleč. g. dr. Fr. Kruljc je imenovan za dekana in nadžupnika v Laškem trgu.

Iz Celovca se poroča: V nedeljo, 10. t. m. je bil inštaliran na župnijo Žrelec novi župnik č. g. dr. Janko Arnejc.

Redka slavnost. V Cerkljah pri Krškem se je v četrtek, 7. t. m., obhajala nenavadna slavnost, jubilej našega organista g. Simona Lomšeka, nadučitelja v pokoju. Leta 1859. 6. januarja je blagi mož nastopil v cerkljanski župniji trojno službo: kot učitelj, organist in cerkovnik. Kot nadučitelj je bil vpokojen že pred osmimi leti, a službo organista še vedno opravlja. Kako ga cela župnija spoštuje kot svojega očeta vzgojitelja, pokazalo se je v četrtek 7. t. m. in na predvečer slavnostnega dne. Tukajšnji cerkveni zbor mu je zapel zvečer pred razsvetljeno hišo tri lepe pesmi: Ferjančičev »Pozdrav«, Nedvedov »Pod trto bivam zdaj« in »Sveta noč«. Koncem pesmi dalo si je mnogo zbranega občinstva duška z glasnimi »Živio«-klici na jubilanta. In drugi dan! Tujci so radovedno vpraševali: Kaj je v Cerkljah danes, da je vsa vas v zastavah? Pokazali so Cerkljanci, kako ljubijo in spoštujejo svojega starega učitelja-organista. Razun nekaterih imele so vse hiše razobešene slovenske trobojnice. Čast vsem zavednim Cerkljancem! Saj če kdo, zasluži gotovo najpreje blagi g. Lomšek vsega spoštovanja in časti. Vrhunec vse slavnosti jubilantove pa je bila slovesna služba božja z zahvalno pesmijo v cerkvi! Cerkvi je služil jubilant 50 let, in zato je tudi bila njegova slavnost največja v cerkvi. Cela župnija je imela ta dan skoro za praznik in ljudstvo se je v ogromnem številu udeležilo službe božje, bila je cerkev bolj polna kot navadne nedelje. Marsikako oko je bilo solzno, ko je videlo pred altarjem na rdečem klečalniku 78-letnega sivolasega starčka — učitelja in organista. Pomnila bo cela fara to slavnost. Želimo gospodu slavljencu

[illegible]

Za »Naš dom« na Dunaju so darovali: [illegible]

[illegible]

Gorenjske novice.

Iz Poljhovega Gradca.

č **Tisoč kron** je naša posojilnica iz čistega dobička darovala mlekarni. [illegible] denar drugam, greš podpirat tuj kapital [illegible] si ne boš opomogel.

č **Mesečno izplačilo** naša mlekarna [illegible] temu ali onemu naloži v hranilnici, če bi rad koncem leta skupno ponegnil nekaj stotakov. Zakaj se gospodar toliko trudi in zakrmi pri volih? Ker dobi skupno večjo svoto. Zakaj gospodinja morda od daleč vsak dan donaša in tolikrat nese jest prešičem? Lep denar dobi, četudi ga krvavo zasluži. Če pa mesečne dohodke od mleka nalagaš v hranilnici, boš morda z manjšim trudom prišel koncem leta do lepe skupne svote.

č **Brez denarja** ne izhaja nobeno podjetje ali gospodarstvo. Zato tudi gosposka ne pusti snovati nobene zadruge brez deležev, ki se rabijo kot osnovni in obratni kapital. Pri naši mlekarni založi vsak ud po malih mesečnih zneskih vsega skupaj 10 kron za en delež. Delež 10 kron pa je in ostane njegova last. Če n. pr. vsaj štiri tedne pred novim letom naznani svoj izstop, ali pismeno na naslov mlekarne, ali ustmeno vpričo dveh mož,

tedaj ostane do novega leta še ud. Z novim letom neha biti ud, a z deležem mora še jamčiti eno leto. Po preteku tistega leta, ko ni več ud, se mu po občnem zboru delež 10 kron nazaj dá. Za morebitno izgubo pri mlekarni jamči vsak samo s trikratnim deležem, to je 30 kron in nič več, ker imamo omejeno zavezo. Nekaj poroštva pa moramo imeti, če hočemo dobiti državno podporo. Če bi se ne zdelo vredno udom jamčiti z več nego 3 K, se državi ne zdi vredno prezirane stvari podpirati. Na Vrhniki so pristopali začetkom z drugačnimi svotami. Poleg tega so z zadolžnicami po 80 K podpisali posojilo 32 tisoč kron, predno so začeli. Mislil si je ta ali oni: »Če tudi izgubim 40 goldinarjev, me še ne bo konec«. Zato pa jim je država podarila 10.000 kron in brezobrestno za 20 let 10.000 kron posodila. Kdor pa pri nas ne upa polagoma založiti 10 kron, naj jih pa ima in nas pusti v miru!

d **Pogum raste** še celo onim, ki so prej napovedovali mlekarni pogin. Danes imamo že dnevno dokaj nad 300 litrov, in predno bo bukev ozelenela, ga bo najmanj 500 litrov Če bi imela v najslabšem slučaju mlekarna samo 10 kron na dan čistega dobička, znaša mesečno 300 kron in na leto 3600 kron. Četudi nas nakup vrčev in strojev s starim dolgom vred malo skrbi, se nam ni treba nič bati. Z državno podporo in čistim dobičkom se dá v kratkem času vse pokriti. Mleka bo vedno več. V Božni se že nekaj snuje, slednjič bomo združeni od Butajnove do Belega. To se bo pa tem preje zgodilo, čim hitreje se še bolj oddaljeni veljavnejši posestniki oprimejo ter s tem manjšim prav krščansko pomagajo do moči. Pred leti pri nas ni imelo mleko skoro nobene veljave. Napravljanje masla se tudi ne izplača. Pred božičnimi prazniki so ga ženske doma baje nakupile funt po 1 K 20 vin., v Ljubljani so jim pa po 10 vinarjev manj zanj ponujali. Z mlekarstvom se pa gladijo tla umnejši živinoreji in morda celo živinorejski zadrugi.

d **Solastnik mlekarne** postane vsak, ki se z deležem vpiše. Mlekarna ni last odbornikov, ki so in bodo morali zanjo brezplačno delati. Noben sedanji odbornik na zunaj ne piše v svojem imenu, dopisi prihajajo samo na naslov mlekarne, ki je skupna last vseh udov. Člani se tega tudi zavedajo in radi storijo kaj brezplačno, n. pr. za pripravo ledu, mnogi so že obljubili les za bodočo ledenico. Pohvalo zasluži Pavel Božnar, ki nam je za eno leto odstopil prostor in ga za male stroške priredil za ledenico. Čim manj je treba denarja šteti, tem bolj se varuje skupno imetje. Ko bo imela mlekarna plačan dolg, založen rezervni zaklad, tedaj bodo vsi udje, naj so iz katerekoli vasi, z jednako pravico odločevali na občnem zboru, kako treba najbolje rabiti čisti dobiček.

d **Občni zbor** ima po društvenih pravilih pravico urediti vse stvari pri mlekarni, odpraviti napake, odstaviti celo ves odbor, če treba. V nedeljo, dne 24. t. m., pridite torej vsi udje na občni zbor. Izvoliti bo treba tri sposobne može v odbor. Vsak naj najostreje presoja in pove iz očij v oči svoje misli! Vabimo tudi neude, celo nasprotnike, ki bi radi imeli, da ostane mali kmet neveden in tlačansko odvisen. Kar je pritožb, naj se slišijo ta dan! Kdor si pa ne upa priti na občni zbor ter ondi odkrito pred možmi povedati svojega mnenja, naj še pozneje molči. Če bo pa kljub temu še roval zahrbtno, je pa v očeh poštenih ljudij brezčastna šleva, ki zasluži pomilovanje. F. Majdič.

Iz Št. Vida nad Ljubljano.

g **Prostovoljno gasilno društvo v Št. Vidu nad Ljubljano** je priredilo dne 17. januarja t. l. predpustno veselico v Cebavovi dvorani. Društvo s ponosom lahko zabeleži v svojo kroniko nov dan, ki se je v gmotnem kakor v nravnem oziru sijajno obnesel. Mnogobrojni udeleženci so bili priče, da šentvidsko gasilno društvo uživa zaupanje ljudstva. Spozna se na prvi pogled, da je načelstvo v pravih rokah. Gmotni uspeh je skozinskoz povoljen, saj je dobilo društvo ta dan čistega prispevka 210 kron 96 vinarjev. Posamezne točke sporeda so se vse pohvale vredno izvršile. G. Hafner je s svojim močnim mešanim zborom žel posebno pohvalo. Saj jo je pa tudi zaslužil pevovodja kakor zbor. Ljubka deklamacija je prav dobro ugajala. Razume se, da veseloigra: »Tukaj se odda soba« ni zaostajala za drugimi točkami. Tu ni bilo smeha ne konca ne kraja. Težko je določiti prvenstvo kakemu izmed igralcev, samo to vemo, da je sluga Janez izvabil med občinstvom največ zabave. Po končani predstavi se je razvila živahna zabava, pri kateri smo čuli vrle tamburaše, pa tudi pevski zbor ni štedil s svojim proizvajanjem. Veseli smo se razšli, želeč društvu vztrajnosti pri človekoljubnem delu ter mnogo dobrih prijateljev.

Notranjske novice.

Od Pivke.

n **Ljudsko gibanje v Slavinski fari.** Rojenih je bilo v Slavinski fari leta 1908. 174, in sicer v Slavini 50, Št. Petru 68, Trnju 36, Sv. Ivanu 20. Umrlo jih je 110 in sicer v Slavini 23, Št. Petru 40, Trnju 34, Sv. Ivanu 13.

n **Hranilnica in posojilnica v Št. Petru** kaže v računskem zaključku za leto 1908. velikansk napredek. Prometa je bilo blizu poldrugi milijon (1,473.815·81) K. Rezervni fond se pomnoži z letošnjim dobičkom za 3.779 K 72 vin. in znaša sedaj 14.403 K 1 vin. Občni zbor bo v nedeljo dne 31. januarja 1909. popoldne ob 3. uri v posojilnični hiši. K istemu se vabijo vsi člani, da še podrobneje izvedo o delovanju in stanju tega prekoristnega zavoda.

n **Bogoskrunstvo ali zelo hudobna šala?** Presvitli knez Windischgraetz ima v najemu lov šentpeterske občine. Njegov oskrbnik na Javorniku, »Domoljubu« že dobro znani g. Kobsza, je pa znal tako urediti, da je oskrbništvo kneževih posestev v Planini dalo lov zopet v najem lovskemu društvu v Št. Petru. Kakšni so ti lovci kaže najbolj dogodek začetkom letošnjega leta, ko je neki lovec, pravijo da g. Cvetnič, streljal v križ ob poti v Paličje. Ali je bil to »špas« ali je bilo v zlobnem namenu storjeno, to »Domoljub« ne bo preiskaval, to je stvar državnega pravdništva; rečemo samo to, da naj si ti brezverski lovci, ki ne poznajo nobenega praznika, kaj še navadne nedelje, izberejo drugi cilj za streljanje, kakor pa — križ. Dobro bi tudi bilo, da izve presvetli knez kakšnega uslužbenca ima na Javorniku, ki takim izroča lov, ko je bilo poštenih ponudnikov dovolj na razpolago.

n **Razširjajte dobro časopisje!** Neki komaj na Pivko došli učitelj menda prav pridno deluje, da bi se razširilo liberalno časopisje. Odgovor na to: da delamo tudi mi za razširjanje dobrega časopisja. Možje, zahtevajte v vsaki gostilni »Slovenca« in »Domoljuba«, ako ga nimajo, niso vredni, da bi jim nosili težko prislužene krajcarje. V tem oziru je posebno na Pivki — od Postojne noter do Knežaka — še veliko hvaležnega dela. Zato bo »Domoljub« še večkrat podrezal v to reč!

Iz Logatca.

n **Iz Logatca.** Predaval je o Božiču v obeh naših izobraževalnih društvih član akademičnega društva »Zarja« g. Puntar, in sicer 26. decembra o slovenskem vseučiliškem vprašanju, 27. decembra pa o obmejnih Slovencih, zlasti Št. Ilju in o jugoslovanski vzajemnosti. Predavanja so imela obliko malega tečaja in so bila zelo zanimiva. V domačih besedah nas je g. predavatelj seznanil s sedanjimi najbolj perečimi vprašanji. Posebno v Dolenjem Logatcu so bila predavanja nepričakovano dobro obiskana, tako, da so bili društveni prostori skoro pretesni. Vrlemu »Zarjanu« srčna hvala in na svidenje še večkrat!

n **Izvirno igro »Kam?«** iz dijaškega življenja je priredilo na novega leta večer »Izobraževalno društvo v Dolenjem Logatcu. Igralo se je prav dobro, udeležba pa je bila tolikšna, da je bil prostor veliko premajhen. Žal, da je dolenjelogaško izobraževalno društvo navezano ob takih prireditvah na gostilniške prostore. Že ta odvisnost nas sili, to bode vsak priznal, da začnemo v Dol. Logatcu vendar enkrat misliti na svoj društveni dom. Vsakdo ve, da prireditve po gostilnah nikakor niso kdovekako izobraževalne, še manj pa dobičkenosna. Koliko novcev se po nepotrebnem vrže proč! Ali ni res? Pa še nekaj! Ko v eni sobi igralci napenjajo vse svoje moči, da bi ustrezali občinstvu, in občinstvo na vse pretege napenja ušesa, da ne bi nobene besede preslišalo — med tem se pa v drugi sobi dero vinjeni, brezmiselni, pa tudi hudobni ljudje na ves glas, da bi zadušili vsakršen društveni uspeh. Kakor se govori, so gnali glavni krik to pot sokoli. Bratje sokoli! Dovolite samo eno vprašanje! Priznati morate, da vam od naše strani prav nikjer nihče ničesar ne prizadene. Ali ni res? Še celo pri veselicah vas pustimo pri miru z dobrim in hudim. Ali ne smemo mi istega tirjati od vas, ki povsod v naše stvari vtikate svoje nosove? Malo več dostojnosti, pa se bomo prav gotovo razumeli!

n **Gorenji Logatec.** Občni zbor izobraževalnega društva v Gorenjem Logatcu bo v nedeljo, 17. t. m., po krščanskem nauku v društvenih prostorih. Pridite prav gotovo vsi društveniki, ker se imamo razgovoriti o važnih rečeh! Naj nihče ne zamudi občnega zbora! — Tudi novi člani se bodo vpisovali. Zato, prijatelji društva, dobro došli! V našem društvu je doma prava izobrazba, pa tudi poštena zabava!

n **Razširjajte** naše časopisje povsod! Priporočajte zlasti »Domoljuba«, »Bogoljuba« in »Mladost«! Vsak naj stori svojo dolžnost!

Iz Starega trga pri Ložu.

d **Nov kaplan.** Na mesto v Št. Vid nad Ljubljano za kaplana odišlega č. g. Franca Vovko je nastavljen č. g. Ivan Štrukelj, sedaj kaplan v Črnomlju, bivši kaplan v Spodnji Idriji, rojak s Police pri Višnjigori.

d **Občinski proračun za leto 1909.** izkazuje okroglo 19.728 K stroškov, dohodkov pa le 5.180 K, torej primanjkljaja 14.548 K. Dvigniti so se morale občinske doklade v pokritje na 54 odstotkov. Največje stroške provzroča občini šola, za katero se je dovolilo 10.337 K 76 vin. (za pokritje stroškov) v tekočem letu. — »Potem pa še kazni od šolskih zamud!« Ne, te ne pridejo v prid dotičnim šolam, ampak se po zakonu z dne 17. januarja 1882., dež. zak. št. 10, § 82, stekajo v pokojninski zaklad za učiteljske vdove. Toliko v pojasnilo!

d **Zopet številke!** Lansko leto se je v občini popilo 415·81 hl žganja, 78·49 hl več ko

v letu 1907., piva pa 569·19 hl, 68·56 hl več kot leto poprej. Samo na žganju se je zapilo 50 tisoč kron lansko leto, zadnje štiri leta okoli 213 tisoč kron. — Ali so poslali Amerikanci toliko?

d **Kmetska hranilnica in posojilnica v Starem trgu** bo odslej dalje imela uradne ure ob torkih, in ne več ob sredah kot doslej.

d **Katoliško slovensko izobraževalno društvo** bode imelo v nedeljo, 24. januarja popoldne v svojih prostorih redni občni zbor. Pridite v obilnem številu!

d **Veselo znamenje** je stanje hranilnih vlog v »Čebelici« koncem leta 1908.; namreč 7.177 kron; nakopičena je tu čebelična pridnost naših deklet in nekaterih mladeničev. Posnemajte jih!

d **Za naše časnike.** Januar gre h koncu! Koliko je še zavednih krščanskih hiš, v katerih ni niti enega »Slovenca« ali »Domoljuba«, »Bogoljuba«, koliko mladeničev še ne pozna svojega lista »Mladost«!?

Idrijske novice.

n **† Franc Svetličič.** Umrl je 16. januarja v Idriji 19-letni rudniški pisar in predsednik telovadnega odseka Franc Svetličič. V pisarni je bil zelo spreten in vesten, ljubili so ga tovariši, in njegovi predstojniki so se zanimali zanj in ga radi imeli. Bil je skoz in skozi pošten mladenič, ki je brez strahu in javno kazal svoje katoliške nazore, pa tudi živel zgledno. Kot ud »Prijateljev Srca Jezusovega« se je pridno udeleževal bratovskih shodov. Bil je tudi častilec sv. Rešnjega Telesa. Odtod je izvirala njegova delavnost in vnetost za napredek »Katoliške delavske družbe« in telovadnega odseka. Pri društvenih veselicah je velikokrat sodeloval kot diletant v dramatskih igrah. Mnogo svojih moči je posvetil zadnje dve leti idrijskemu telovadnemu odseku, ki mu je bil v začetku tajnik, pozneje pa predsednik. Letos 6. januarja je bil zopet za eno leto izvoljen predsednikom. Pa komaj 10 dni mu je bilo odločeno uživati v drugič to čast in nositi ti primerne dolžnosti. Z njim je izgubila delavska družba vnetega člana, telovadni odsek pa izbornega predsednika. Počivaj v miru, vrli brat!

n **Občni zbor** katoliškega političnega društva za idrijski okraj se je vršil 10. januarja v Idriji. Po nagovoru predsednikovem in poročilu blagajnikovem, — tajnik je bil zadržan, — se je vršila volitev. Predsednikom je bil zopet izvoljen g. dekan Arko, ker je že v odboru S. L. S. Ker je tajnik preobložen s stanovskim delom, zato se nasvetuje in izvoli za ta posel Ivan Svetličič; prejšnjemu tajniku pa se izreče zahvala. Ostali odborniki so bili zopet voljeni v odbor. Na zboru so se stavili mnogi pametni nasveti in predlogi.

n **Ureditev plač idrijskih paznikov in pisarjev.** Pred malo leti je že c. kr. poljedelsko ministrstvo hotelo razpredeliti rudniške paznike po razredih in plačah. Koncem leta 1908. je vzelo to stvar v roke ministrstvo javnih del v sporazumu s finančnim. In kaj so dosegli naši pazniki s to ureditvijo? Splošna nezadovoljnost vlada med njimi, ker se nekaterim ni nič izboljšalo, ampak celo poslabšalo. Oni pazniki, ki so dovršili kako šolo, so bili imenovani za poduradnike, drugi pa so ostali služabniki. Poslala pa se je prošnja, naj raje ostane vse pri starem.

n **Javna telovadba.** Telovadni odsek v Idriji je doslej že večkrat nastopil javno, pa le v zvezi z drugimi odseki ali pa sicer sam, pa samo s prostimi vajami. Ker so pa nekateri telovadci izborni, in so slišali, kako naši odseki drugod nastopajo, so sklenili narediti javni nastop tudi v Idriji v telovadnici. Telovadili so samo najboljši telovadci in proizvajali proste vaje, na bradlji in drogu, in sestavili dve skupini na bradlji. Gledavci, ki jih je bilo lepo število, so občudovali spretnost telovadcev in jim navdušeno ploskali. Kdor ne verjame, da so zaslužili pohvalo, naj pa pride drugič pogledat.

n **Sv. Treh kraljev dan** je imela dekliška Marijina družba svojo veselico. Med pevkami smo opazili dosti šolaric. Bolje bi bilo, da ob takih prilikah pojo odrasle družbenice, saj ima Marijina družba dosti članic-pevk. Sicer nam je pa petje ugajalo, kakor tudi živa slika. Priznati moramo seveda ravno tako igralkam pridnost in spretnost.

n **Iz Dobračeve pri Žireh.** Prostovoljno gasilno društvo je imelo dne 6. t. m. svojo veselico na Dobračevi. Pri tej veselice je nastopil s predstavo tudi telovadni odsek izobraževalnega društva, kar nekaterim prenapetežem ni bilo všeč. No, treba se bo tudi temu privaditi. Privajajo se celo »Sokoli«, ki sedaj napenjajo druge strune: namreč s prijaznostjo in sladkostjo hočejo fante zvabiti od našega društva k sebi. No, pa smo trdno prepričani, da so naši fantje značajni mladeniči, ki dobro vedo, odkod prihaja ta sladkost! —

Iz raznih krajev Notranjske.

n **Iz Hrenovic.** Zadnji dopis v 1. številki »Domoljuba« t. l. iz neke vasi fare Hrenovice je zadel v živo; završalo je kakor da bi dregnil v sršenovo gnezdo. Prav je tako. Mi hočemo mir in red in dostojnost, vsak pameten in pošten človek temu pritrdi in odločno obsoja tako naprednost. Mi pa poštenega razveseljevanja nikomur ne kratimo. Ce pa povemo, da so po onem dopisu takoj sklenili: bomo pa še nalašč šle po godca in bomo zopet napravile bal, naj le pišejo v »Domoljuba«, se bodo že naveličali. Dotičnemu dopisniku so pa zažugale, če ga izvedo, da mu bodo izpraskale oči, ga steple sredi vasi, v nedeljo pred vsemi ljudmi. Gorje mu! če ga izvedo. Kakor smo obljubili zadnjič, da povemo njih imena, nas s svojim ravnanjem takorekoč silijo k temu. Torej najvzornejše so: Fr. Š. — Fr. L. — A. M. — in še nekatere druge, ki jih pa prav dobro poznamo. — Za danes le okrajšano, prihodnjič kaj več.

n **Iz Trnovega pri Ilirski Bistrici.** Volitve. Volili smo častno. Tako ogromna večina za našega vrlega g. nadučitelja Ravnikarja. Čast vsem volivcem našega okraja. Še tam iz Tominj, Soz in Gor. Zemona se niso zbali iti, ampak so prišli v jako častnem številu. Naš poslanec gospod Kravnikar je bil izvoljen za namestnika deželnega odbornika. — Zadnjo nedeljo tega meseca, 31. januarja, sklicuje katoliško politično društvo za Trnovo občni zbor. Na programu je razpust društva vsled ustanovitve »Kmečke zveze« za naš okraj. Možje, pridite ta dan! — Nedavno se je nekdo pritoževal v »Slovencu«, da je naša poštna uprava tako silno zanikerna. Ne bomo trdili, da je krivda na naši pošti; sigurno pa tam kje v Št. Petru. »Slovenec« pogosto roma v Reko namesto v Trnovo. Bo li že temu enkrat konec? — Sv. misijon imamo. Vodijo ga očetje lazaristi. Bog daj obilo blagoslova. — Ljudsko gibanje. V trnovski fari je bilo rojenih leta 1908. 260 otrok, umrlo jih je 185. Oklicev je bilo 60, porok 50. — Umrla je nedavno g. Pavlina Lešnik, soproga veletrgovca z vinom v Ilirski Bistrici g. Petra Lešnik. Bila je blaga duša, zato lahka ji zemljica. — Na Dolenjem Zemonu je umrla tamošnjemu gospodu nadučitelju Šuligoju ljubka hčerka Nadka v nežni starosti treh let. Naše sožalje ob res bridki izgubi! — Drugod tožijo o velikem snegu, pri nas ga pa nič nimamo. Kot bi bili v južnih krajih.

Dolenjske novice.

Iz velikolaškega okraja.

d **Javni ljudski shod** je bil v nedeljo, dne 10. januarja v Velikih Laščah. Čeprav je velik sneg zaprl skoraj vsa pota, se je 200 zborovalcev zbralo v dvorani »Zadružnega doma«, da protestirajo proti krivicam, ki se gode Slovencem. Sklicala sta shod posestnik g. Pucelj in g. kaplan Kozelj. V imenu sklicateljev je otvoril shod g. Pucelj, ki je po običajnem pozdravu povdarjal, da je škoda, ko ni danes tu navzočega nemškega grofa Barbota, ki je letos v septembru trdil, da bodo Slovenci mirno prenašali krivice, katere jim prizadevajo Nemci in c. kr. kranjska vlada. Za predsednika je bil soglasno izvoljen blagajnik »Kmečke zveze« g. Anton Škulj iz Griča, za podpredsednika g. Ivan Hočevar, po domače »Lenček«, za zapisnikarja g. Jožef Virant. — Prvi govornik g. Pucelj je omenjal težke boje, ki so jih naši predniki imeli s Turki, govoril o zatiranju našega ljudstva od strani nemških graščakov ter obširno opisoval krivice, ki so jih morali Slovenci zadnji čas pretrpeti v Ptuju in Ljubljani. Drugi govornik g. kaplan Kozelj je govoril o krivicah, ki nam jih zadaja sedanja nemška vlada. Napisi po naših popolnoma slovenskih vaseh so dvojezični, slovenski uradniki se zapostavljajo, uradni jezik pri c. kr. okrajnih glavarstvih je nemški. Največjo krivico pa je storila nemška vlada nam Slovencem s tem, da je imenovala nemškega deželnega šolskega nadzornika. S tem so se obremenili tudi davkoplačevalci, ki bodo morali plačevati nepotrebnega nemškega deželnega šolskega nadzornika, ki bo služil le Nemcem, Slovencem pa škodoval. Tretji govornik, g. visokošolec Bavdek je govoril o zatiranju slovenskih dijakov na nemških vseučiliščih. Ker vsled nasilnosti nemških dijakov dijaki drugih narodnosti ne morejo na sedanjih nemških vseučiliščih vršiti svojih študij, zahtevajo Lahi svoje vseučilišče, Slovenci pa tudi zahtevamo slovensko vseučilišče v Ljubljani.

d **Hranilnica in posojilnica v Velikih Laščah** ima odzdaj naprej uradne dni vsak pondeljek in vsako sredo od 8. do 12. ure dopoldne. Popoldne se ne uraduje. Uraduje se tudi vsak semanji dan od 8. do 12. ure dopoldne in od 1. do 4. ure popoldne. Hranilne vloge se obrestujejo po 4¾%. Rentni davek plačuje posojilnica sama, tako da dobi vlagatelj od 100 K 4 K 75 vinarjev čistih obresti brez odbitka. Pretečeno leto je bilo denarnega prometa nad dva milijona 200 tisoč kron. To kaže, kako veliko zaupanje ima ljudstvo do našega denarnega zavoda. Pa je še veliko domačega denarja naloženega pri drugih posojilnicah. Dvignite ga in ga vložite pri nas! Ako ima posojilnica od vašega denarja kaj dobička, naj ga ima rajše domača, nego tuja. Čisti dobiček od naše hranilnice in posojilnice se bo porabil za potrebe našega kraja, od drugih posojilnic, kamor smo nosili dozdaj svoj denar, pa še nismo dobili vinarja in ga nikoli ne bomo. Hranilne knjižice drugih denarnih zavodov sprejemamo kot gotov denar to je: obrestovanje se nič ne prekine. Posojila dajemo na vknjižbo po 5¼%, na osebno poroštvo pa po 5½%.

Iz raznih krajev Dolenjske.

d **Z gregorskih višav.** V času, ko od tu in tam slišimo, kako ljudje ometavajo oporoke svojih umrlih sorodnikov, ako količkaj niso po vseh pravilih narejene, in si denar razdele v drugačnem smislu kot je bila volja pokojnikov, bo pač prav, ako častno omenimo rodbino Modec-Maticovo pri Sv. Gregorju.

Njihov stari oče je umrl nanagloma brez oporoke. Domači pa so ga v življenju včasih slišali, kako želi, da bi bilo po njem po smrti odpravljeno in opravili so vse tako kot je bila očetova volja. Dali so za župno cerkev kot so oče namenili in tako za sv. maše, za nagrobni spomenik, sploh vse tako, kakor so menili, da bi bili oče postavili v oporoko. To je častno in pošteno pred Bogom in ljudmi. Mi pa smo veseli, da imamo take ljudi med seboj. — Trije kralji na Slemenih. Trije kralji so se letos pri nas posebno obnesli s svojimi darovi. Prvi kralj so bili naši možje in žene, ki so pri svojem darovanju donesli tako visoko svoto kron, kot še nikdar dozdaj in so posekali marsikatero izmed največjih župnij. Za njimi pa dojde drugi kralj. Največji dobrotnik naše cerkve pošlje 100 K za cerkvene potrebščine. Tretji kralj je dospel s konji. Vrli, vsestransko neumorno delavni kaplan Matevž Kozelj je prinesel 50 kron kot dar velikolaške posojilnice tukajšnjemu gasilnemu društvu in jih izročil načelniku. Kljub temu, da je imela posojilnica v preteklem upravnem letu ogromne stroške s stavbo svojega doma, vendar je k lanskim sto kronam dodala še letošnjih 50 za naše gasilno društvo. Ko mi na tem mestu velikolaški hranilnici hvalo dajemo, je pa treba, da se ji tudi dejansko hvaležni izkažemo, in sicer s tem, da mi v nji osredotočimo ves svoj denar. V Laščah imamo že itak večkrat kaj opraviti, kako lahko stopimo obenem tudi v posojilnico. Posebno pripravno bode pa potem, ko bo na jesen v posojilničnem domu nastanjena tudi c. kr. davkarija in ne bo nihče vedel, ali greš plačevat davke, ali iskat posojila, ali neseš tisočake v varno zavetje. Sicer se pa tudi že zdaj vsakemu v zadevi posojilnice rado postreže v našem župnišču. Naša župnija ima že zdaj svojega člana v nadzorništvu posojilnice, dobi pa v kratkem tudi svojega odbornika. Tudi tu naj velja: Svoji k svojim!

d **Zanimiva pravda** se je vršila med posestnikom Ivanom Levstekom, po domače Skončjakom iz Malih Lašč, in Ivanom Bradačem, posestnikom iz Račne. Zadnji je prodal Levsteku v šali pri kupici dobrega vina na semnju v Mengšu svojo posest proti temu, da Bradač kupčijo odobri ali avrže v teku osem dni, kar je tudi storil in mu kupčijo odpovedal, a Levstek ni bil zadovoljen s tem. Začel je tožiti ter je v vseh treh inštancah pogorel ter ogromno svoto stroškov plačati moral. Čemu je bilo tega treba!

d **Iz Št. Ruperta.** Hranilnica in posojilnica ima prometa čez pol milijona, to je 590.000 K. Lepa svota to, če se pomisli, da so gotovi ljudje delali celo leto zoper hranilnico. Za bevskanje se ne zmeni pošten človek! Sicer se bomo pa s tem še pečali! Za danes samo to, da naj vsak gleda sam in opomni drugega na napis pred cerkvijo: »Hranilnica in posojilnica«, ki bode dala celi fari dom in zavetišče mladini in tudi starini. Zato jo podpirajmo odločno.

d **Sv. Križ pri Litiji.** Tukaj obstoječa kmetijska podružnica se je v zadnjem času jela precej gibati; k njenemu prebujenju pa je največ pomagal vinarski nadzornik Skalicky. On je v resnici z vso vnemo deloval na to, da je podružnica dobila v pretečenem letu 600 kron državne podpore, z namenom, da se že obstoječi vzorni vinograd razširi. Imenovani gospod je prišel v teku enega leta štirikrat v Sv. Križ, kjer je imel res zanimajoča predavanja ter cepilne tečaje za zeleno cepljenje. On sam je napravil načrt za novi vzorni vinograd ter matičnjak, še celo delavce za rigolanje je on poslal. Imenovani gospod vinarski nadzornik je prišel tudi pokazat, kako se pravilno rigolani vinograd razčrta in zasadi; daroval je vse cepljene trte in divjake popolnoma zastonj. Za vse omenjene dobrote se podružnica na tem mestu zahvaljuje in želi, da bi bil gospod Skalicky še zanaprej podružnici tako naklonjen kot do sedaj. Tudi podružnični delovodja gospod Oven Jožef je skozi vsa leta se veliko trudil in tudi žrtvoval; s prav mladeniško vnemo je pa deloval zadnjih šest let. Daj Bog, da bi le bilo tako še zanaprej! Pripomogli so k razvoju podružnice tudi vsi oni, hvalevredni ljudje, ki so darovali vsako leto hlevskega gnoja, in tudi v denarjih so nekateri darovali, za kar jim gre vsa čast. Podružnica je imela na sv. Štefana dan redni letni občni zbor, ki so se ga udje v precej obilnem številu udeležili. — Podružnica priredi zopet na Svečnico popoldne izvanredni občni zbor, ki naj bi se ga vsi udje udeležili, kajti izvoljen bode nov odbor in tudi načelnik.

d **Semenj v Kandiji** je preložen na četrtek 28. t. m., ker bo 19. t. m. veliki letni semenj v Novem mestu. — Županstvo Šmihel-Stopiče; Zurc, župan.

d **Iz Št. Janža** se nam poroča: Jedva so minuli krasni božični prazniki in šele smo si stiskali roke ter voščili drug drugemu srečno in veselo novo leto, že nam je srečo in veselje jela greniti strašna otroška morilka škrlatinka. Ta bolezen, koja razsaja že dalj časa po drugih krajih, zahtevala je v naši fari tekom 24 ur pri eni hiši kar dve žrtvi in sicer 15-letno Miciko in 17-letno Pepco Repovževo. Le-ta zadnja se je vežbala v šivanju v Celju, kjer razsaja tudi ta bolezen že dalj časa. Prišla je o Božiču domov in kaj veselo je bilo poslušati izborni pevki, ki sta radi prepevali razne božične pesmice. Dan pred sv. Tremi kralji sta se, kakor bi slutili ločitev, nenavadno veselo pogovarjali in ves čas skupno prepevali. Že popoldne se vleže mlajša ter naslednji dan izdihne, kljub zdravniški pomoči, svojo dušo. Že med tem, ko je ležala ta še v postelji mrtva, zboli tudi druga in še tisto noč gre za svojo ljubljeno sestrico. Nepopisen strah in žalost je zavladala po celi fari. Vsak je pač vzdihnil: Uboga družina, Bog nas varuj take nesreče!

d **Sv. Križ pri Kostanjevici.** Prvo nedeljo v tem letu je bil blagoslovljen za novo cerkev tudi nov križev pot. Blagoslovil ga je č. g. p. Severin iz Novega mesta. V tej obliki je križev pot zamislil umetnik Fürich in po njegovem originalu ga je krasno posnel akademični slikar g. Klemenčič iz Vidma na Krškem. G. Klemenčiču se je posebno posrečila plastika, ali kakor ljudje pravijo, to, da slike tako »ven stoje«. Vsa čast mlademu umetniku! Zanimivo je, da je dosedaj plačana vsa notranja oprava cerkve in tudi za zadnji nedostatek, ki ga še opaziš, za orglje, je že obrestonosno naloženih nekaj stotakov. Zahvaliti se pač imamo g. župniku, ki je to mogel doseči le s svojim vzornim gospodarstvom.

d **Iz Kresnic.** Dve nesreči v novem letu. Dne 4. t. m. je vlak povozil 20-letno pridno dekle Marijano Bratun iz Goliš. Vlekel jo je 90 metrov daleč in ji je odtrgal levo nogo in nekaj leve roke. Čudno, da je še ostala živa. Sedaj je v ljubljanski bolnišnici. — Druga nesreča se je zgodilo dne 12. t. m. Franc Jelnikar, po domače Brajdež iz Poljan, 54-letni posestnik, se je hotel prepeljati na Ribškem brodu čez Savo. Ko čaka čolna, pade v vodo. Brodar ga takoj potegne iz vode, ki je bila tam zelo plitva. Najbrž ga je mrtvoud zadel, ker bi se sicer sam lahko rešil iz dobro ped globoke vode. Zapustil je osem majhnih otrok. Nesreča res nikdar ne počiva!

d **Iz Dobrepolj.** Pred kratkim je tu umrla poštarica gospica Mimica Fajgl. Bila je bolna samo 14 dni. Pokojna je bila članica Marijine družbe in tretjega reda ter se je s svojo globoko ponižnostjo, postrežljivostjo in pravo pobožnostjo pridobila srca vseh. Gotovo je, da take poštarice ne bomo več imeli. Blaga duša, v miru počivaj!

d **Iz Loškega potoka.** Ker naših fantov ni doma, da bi priredili kaj zabavnega, se pa naša dekleta bolj potrudijo. »Dekliška zveza« je zopet nastopila prejšnji praznik s skoro novim sporedom. Obhajala je trojni jubilej (ker je bila v decembru ovirana). Pred kaj okusno okrašenimi kipi treh jubilantov: lurške Matere božje, papeža in našega cesarja, so nastopale dekleta z lepimi, izbranimi deklamacijami. Za vsako deklamacijo pa je zapel domači pevski zbor jubilantu primerno pesem. Zares lep pa je bil prizor: Pred kipi jubilantov se poklanjati obe Marijini družbi, dekliška in mladeniška; vsaka s svojo zastavo in ob zastavi pa vrsta treh fantov z društvenimi znaki, in na drugi strani tri dekleta z Marijinimi svetinjami; vsa skupina pa osvetljena od umetne luči. Nato se je igrala zopet »Sveta Neža« z nič manj lepim uspehom kot prvič. Obisk je bil zopet tolik, da jih je moralo veliko oditi brez vstopnice. — Za novo leto se naročajo časopisi. »Domoljub« je vedno neustrašen zagovornik naših kmečkih koristi in pa zvest poročevalec potoških novic. Da mu ostanemo vsi dosedanji naročniki zvesti, to se zna. Pa vsak izmed nas hoče pridobiti še par novih naročnikov, da bo v tem lepši množini in z večjo korajžo romal v našo dolino nam priljubljeni »Domoljub«.

GORIŠKA.

Gosposke zvijače.

Na misel nam prihaja zgodba, ki se je še danes ohranila v spominu tominskega kmeta. V Tominu so vladali svoj čas brezsrčni grofje, ki so kruto zatirali ubogega kmeta. Pred temi visokimi gospodi je bilo v nevarnosti borno kmetovo imetje in celo življenje. Česar niso mogli kmetu ugrabiti s silo, vzeli so mu z zvijačo. Nekoč povabi tominski grof k sebi kmete iz tominske okolice in jih pogosti. Ko so bili kmetje že dovolj omamljeni od dobrega vina, jih začne grof obdelavati s prijazno in sladko besedo, polno obljub, naj mu odstopijo svoje travnike na Dobravi. Kmetje, navdušeni od vina in sladkih besed privolijo v grofovo željo. Le eden, ki se ni upijanil, se je grofu uprl. Ta je ostal gospodar svojih senožeti, drugi pa so jih izgubili. Tako je zmagala zvijača grofova.

Danes ni več tominskih grofov, da bi tlačili kmeta; toda goriški kmet ima druge sovražnike, ki mu niso nič manj nevarni kot naša graščinska gospoda. Na vse kriplje se trudijo liberalci, da bi kmeta upropastili. Z vso silo so nasprotovali kmetovim pravicam, pobijali so odkrito splošno volivno pravico, odkrito so delali zoper kmečke gospodarske zadruge, ro-

vali so javno in odkrito proti cerkvi, krščanskemu zakonu in krščanski šoli. To njihovo kmetu sovražno delovanje je bilo tako odkrito, da so liberalne namene spoznavali vsi pošteni kmetje in se s studom obračali od liberalne »Sočine« stranke.

Liberalci so spoznali, da na tak način ne dosežejo svojih namenov. Zato so obrnili plašč proti vetru in si vzeli za vzgled tominskega grofa. Če ne gre odkrito, s silo, bo šlo pa skrivaj, z zvijačo, so si mislili liberalci. Naenkrat so začeli na vseh koncih in krajih goriške dežele vstajati ljudje, ki so govorili sladke besede kmetu, ga navduševali z lepimi govori in mu obetali zlate gradove. »To so čisto drugi ljudje«, si je mislil marsikateri kmet, »ti mi žele pa res dobro«. Verjel jim je. Omamile so ga lepe besede. Toda lahko rečemo, da večina našega kmečkega ljudstva, je ostala trdna in treznega razuma vkljub zlatim obljubam novih prerokov.

Poglejmo te ljudi!

Ko so se bližale volitve, so imeli polno zborovanj, polno shodov, polna usta obljub. Po volitvah so obmolknili. Kakor polh so šli spat za sedem mesecev in ž njimi njihove obljube. Sedaj se zopet, kakor govore nekateri, bližajo volitve. In glej, najprvo izlezel je iz duplja vertojbenski Janez Mermolja ter začel govoriti o zlati »agrarni« bodočnosti vsem, ki ga še niso slišali. Drugi pa so ostali še doma in si mislili: Saj še ni čas; počijmo še nekoliko. Sedaj pa so še ti zlezli vsak iz svojega kota. V nedeljo so imeli svoj zaupniški shod v Gorici. Kakor so že naprej pripovedovali, je bilo tu govora o programu in o raznih odborih. To je že znana reč. Kedar jim zmanjka »špage«, pa pridejo na dan z novim programom. Že dve leti švigajo agrarni netopirji po Goriškem, pa še vedno nimajo »programa«. Pa kako neki ga bodo imeli, ko se je sam njih načelnik dr. Franko na znanem shodu pri Rebku norčeval iz kmečkih zahtev: iz dveletne vojaške službe, iz dopustov vojakov po leti, iz razbremenitve zemljišč od dolgov itd. Kakor v zasmeh dr. Franku pa je bila kmalu nato izdana odredba, da dobe kmečki vojaki ob času nujnega dela dopust. Od tistega časa pa do danes ne vemo, koliko so se ti gospodje že naučili iz programa »Kmečkih Zvez«. Toda dosti umevanja za kmetove koristi ne kažejo še niti danes. Vlada je predložila poslancem postavni načrt za zavarovanje malih in srednjih kmetov, kmečkih poslov ter drugih delavcev. To je za kmeta eno najvažnejših vprašanj. Toda kaj pravijo agrarci k temu? Nič! Ne vedo namreč, kaj bi rekli. Zabavljati odkrito si ne upajo, hvaliti pa nočejo, ker je ta načrt vlada izdelala na zahtevanje krščanskih poslancev. Zdi se, da bodo začeli zabavljati, toda sedaj še ne vedo, kje bi začeli. In tako upajo ti ljudje živeti vedno in z lepimi besedami voditi kmeta za seboj.

Stvar pa ima še eno drugo lice. Agrarci delajo v prvi vrsti na to, da ohranijo Gabrščeka na vrhu. Zato so ga hoteli voliti tudi v deželni odbor. Da se pa stvar lepše vidi, je Gabršček po svojih listih nehal s »farško« gonjo. Sedaj ni več tistih ostudnih napadov na duhovnike, akoravno duhovnike še vedno napada radi njih pastirskega delovanja. Tako so mu rekli agrarci, da je bolj uspešno in on jih uboga. V novih časih se poslužujejo starega orožja: laži in hinavščine.

Pri kmetu, ki bere dobre časopise, ki hodi v katoliška izobraževalna društva, s tem orožjem in gosposkimi zvijačami ne bodo opravili nič. Krščanska izobrazba naj ljudem pokaže resnico. To hočemo!

Novice in dopisi.

Volitve v trgovsko in obrtno zbornico, ki so se vršile dne 12. in 13. t. m., so izpadle za Slovence neugodno. Slovenski kandidatje so skupno dobili 900 glasov, laški pa blizu 1200. Predno si ne osvojimo trgovske in obrtne zbornice, dotlej bodo v naši deželi gospodarili Lahi. Trgovska in obrtna zbornica voli namreč dva poslanca v deželni zbor. Le potom te zbornice dobimo večino v deželnem zboru.

Pred goriškim okrožnim sodiščem je bilo v ponedeljek, 18. t. m., obsojenih petero biljenskih mladeničev, ker so dne 31. marca 1908 priredili nekak pogreb v zasmeh deželn. poslancu Berbuču. S tem so se storili krive zasmehovanja cerkvenih obredov. Priča g. kurat Abram je navajal, da so obtoženi splošno pošteni možje, a da so jih nekateri v njih pijanosti v to nahujskali. Misel pa je prišla iz Gorice. Vsled olajševalnih okolnosti jih je bilo pet obsojenih na deset dni strogega zapora, dva pa oproščena. To so žrtve brezvestnih hujskačev, ki so delali le po navodilih iz Gorice.

Iz Kronberga. (Razno.) Tudi mi Kronberžani nismo med najzadnjimi. Čvrsto se gibljemo. Že več let imamo skupno s Solkanom rajfajzensko posojilnico in hranilnico. Lani smo ustanovili kat. slov. izobraževalno društvo, ki lepo uspeva. Imeli smo že več predavanj, eno celo s skioptičnimi slikami. Tudi eno veselico smo priredili, ki se je vrlo lepo sponesla. Z čistim dobičkom te veselice smo si kupili lep oder, ki je bil prej last »Šolskega Doma« v Gorici. Imamo lepo bralno sobo, kjer leži na razpolago 19 časopisov. Imamo tudi knjižnico z blizu 300 knjigami. Sedaj snujemo še strelski klub. Naše društvo ima tudi lep pevski zbor, ki šteje 36 grl. Ta zbor je že večkrat pokazal kaj zna, zlasti o priliki jubilejne procesije na Sv. Gori, ki so jo priredile dekliške Marijine družbe cele Primorske. Vsi so takrat hvalili naše vrle pevce in pevke. Tudi tamburaški zbor imamo, ki lepo napreduje. Štiriindvajset nas je tamburašev! To vam grmi, da se farovž trese. V petju in tamburanju nas namreč poučuje naš g. vikar Vodopivec Vinko, za kar smo mu prav hvaležni. Prav tako hvaležni pa smo tudi našemu dičnemu predsedniku, g. nadučitelju Vilharju, za njegovo vnetost in vsestransko delo v prid naši dobri stvari. Pa tudi Marijine družbe ne smemo pozabiti. Lepo se razcvita naša Marijina družba, saj šteje že 75 članic. Pa kmalu upamo, jih bo štela še veliko več. Mnogo družbenic je naročenih na »Bogoljuba«, pa ga tudi rade berejo. V kratkem priredi naša Marijina družba tudi igro »Sv. Neža«. Kako se bo kaj sponesla, vam bomo že poročali. Upamo, da dobro, ker dekleta se pridno vadijo. Pa tudi za našo ljubo govejo živinico smo ustanovili društvo — namreč podružnico deželne zavarovalnice. Naša zavarovalnica šteje sedaj 75 udov, ki imajo zavarovanih 205 glav živine v skupni vrednosti 43.395 K. Kaj ne g. urednik, da nismo med najzadnjimi? (Vrli Kronberžani, le tako naprej. Marsikateri občini ste lahko vzgled! Pozdrav! Uredn.)

g **Uboj.** Kal pri Kanalu: V nedeljo pred Novim letom se je v naši vasi zgodilo nekaj groznega. Neki nepridiprav je v prepiru in gnječi sunil z nožem vrlega moža Cvetrežnika, da je revež kmalu umrl. Ubogi mož, ki ni nikomur storil nič žalega, je zapustil vdovo in več otrok. Uboja sumljivega so prijeli nekega Humarja, ki se je udeležil onega prepira. Humar je bolj socialno-demokraških nazorov, ki se jih je nalezel pri železnici. Ubogi Cvetrežnik pa je bil naš mož. N. v m. p.!

g **Dornberg.** Pri nas bomo, kakor se nekaj čuje, vendarle konečno oživili, oziroma na novo ustanovili katoliško izobraževalno društvo! Je pač že čas! Povsodi okrog nas se vse giblje. Tudi vedno odločno katoliški Dornberg ne sme zaostati!

g **Iz Ajševice.** Povsod si ustanavljajo pevska in razna druga izobraževalna društva; zakaj bi pa mi spali? Zbralo se nas je 16 mladeničev in osnovali smo si pevsko društvo. Naše društvo je še mlado, a se vedno krepkeje razvija. V petju nas podučuje vrli g. nadučitelj Ladislav Likar iz Ozeljana. — (Fantje, pogumno naprej brez strahu! Uredništvo.)

g **Iz Črnič.** Pri zadnjih občinskih volitvah smo sijajno zmagali v vseh treh razredih. S. L. S. ima v občinskem zastopu 24 mož, liberalci pa nič. Naša zavarovalnica za govejo živino in naša posojilnica vrlo napredujete. S. k. izobraževalno društvo smo še le pred kratkim ustanovili, a lepo kaže. Za cerkveno petje si veliko prizadeva naš vrli gosp. kaplan. Le tamburaški zbor cinca in cinca — ne vé, kam bi se obrnil, ali k nam, ali k liberalcem. Fantje-tamburaši! Ali ste pozabili, kako so vas liberalci psovali, dokler ste bili v našem taboru? In takim ljudem, ki so za vami žvižgali, hočete podati roko v skupen boj proti nam? Upamo, da tako daleč ne pride.

g **Iz Čepovana.** Praznik sv. Treh kraljev so pokopali v Čepovanu mladeniča osmošolca v prezgodnji grob. Umrl je na jetiki. Bil je ubožnih starišev. Sošolci, ki so ga bili o božičnih praznikih obiskali, so sklenili olajšati mu zadnje trenutke. V ponedeljek, 4. t. m., so nabrali zanj 103 krone, ki so pa došle prepozno. Isti večer je že umrl. Dan pozneje je prišla od sošolcev in profesorjev še druga svota. Pogreb je bil zelo slovesen. Iz Gorice je prihitelo okoli 35 dijakov v Čepovan, med njimi tudi mnogo sogojencev njegovih iz malega semenišča. Cela vas je stopala za krsto. Dijaki so mu zapeli dvakrat v slovo.

Grgar. Naše občinske volitve so vendarle enkrat potrjene. Utok županove stranke zoper volitve je vlada odbila. Bil je že čas, saj so dolgo zavlačevali.

Tramvaj v Gorici bo odprt, kakor se čuje, dne 1. februarja. Vprašanje je le, če bo res.

Precejšen potresni sunek se je 13. t. m. ob 2. uri zjutraj čutil po celi deželi. Pravijo, da sta bila dva sunka še prejšnji večer ob 10. uri in 11. uri, ki sta bila pa čisto lahka.

V Koritnici pri Grahovem bo dne 24. t. m. predavanje v ondotnem **društvu.** Predava odposlanec S. K. S. Z. iz Gorice o zavarovanju za starost.

V Avčah bodo imeli prihodnjo nedeljo, 24. t. m., skioptiško predavanje. Avško izobraževalno društvo je eno najbolj marljivih društev. Čisto priprosti možje in mladeniči sami vodijo društvo tako vzorno, da se to društvo lahko imenuje vzor-društvo. Čast Vam!

Za kratek čas.

Edini pomoček. Starost učakati ni sicer nič posebnega. Če se pa natanko pomisli, je pa vendar edini pomoček, da človek dolgo živi.

V šoli. Šolski nadzornik: »Kaj delamo vsaki dan v šoli?«

Učenček: »Čakamo, da nas spustijo domov.«

Uganka s kotovi.

a	a	č	d	i	Slovenska reka
l	n	o	r		Mesto ob Adriji.
r	s	t			Dar solnca.
t	u				Reka in veznica.
v					Samoglasnik.

Iz črk v štirikotih je sestaviti besede, označene na strani; nobena črka ne sme manjkati ali preostati. Ime slovenske reke mora na primer imeti 5 črk, mesto ob Adriji pa 4 črke itd.

Rešitev:

Skakalice v 2 štev.: Manj črna noč je v črne zemlje krili, ko so pod svetlim solncem sužni dnovi — Krst.

Skrivnostnega napisa: Ako bi se rad smejal, beri to-le stran „Domoljubovo".

Rešilci (deloma obeh, deloma samo druge).

Tereza Podstenšek, Razbor; Marian Čop, Bled; Lorenc Čelhar, Št. Peter na Krasu; X v Benetkah; Martin Pestator, Lukovica; France Barle v Sebenjah pri Tržiču; Ivanka Jeglič, Podbrezje; A. Erath, Marija na Zili pri Beljsku; Jožef Grošelj v Ljubljani; Roza Knafelc v Ljubljani.

Ne verujte, da zlo preide samo od sebe. Če ste bolni, morate takoj iskati pomoč, kajti zanemarjena bolezen je tem hujša. Kašelj, bolečine v prsih, zasliženje, pomanjkanje teka, hripavost, nočni pot, slabost, medlost so često znaki nevarne bolezni. Ako se pokažejo taki simptomi, ne čakajte, ampak naročite si takoj Orkenys Lindenhonig-sirup, ki olajša kašelj, pomirja kri, lahko pretrga sliz, ustavi nočni pot, poboljša tek, poveča telesno težo, olajša dihanje, odpravi zaspanost in zabrani razvoj bolezni. Če naročite eno steklenico za poskušnjo za 3 K, eno veliko steklenico za 5 K, naslovite pismo ali poštno nakaznico na »Apostel-Apotheke« v Budimpešti, Josefsring 64, Depot 29.

Jasno glavo!

zdravo spanje, močne živce imamo, ker poznamo osveževalni in bolečine olajšujoči Fellerjev fluid s z. „Elsafluid" Dvanajstorica za poskušnjo 5 K franko. Naročite pri E. V. Fellerju v Stubici, Elsa trg 16 (Hrvatsko.) **Marian.**

519 milijonov oseb in 145 milijonov ton blaga se je v letu 1906. prevozilo po železnicah v Avstriji. V isti dobi je bilo na Ogrskem prepeljanih 211 milijonov oseb in 56 milijonov ton blaga. Te in mnoge druge podatke nam nudi v zelo pregledni obliki najnovejši G. Freytagov zemljevid o prometu v Avstro-Ogrski. Na njem so skrbno narisane vse novejše železniške zveze in vodna pota. Cena 2 K, na platnu 4 K in poštnina. Naroči se pri G. Freytag & Berndt, Dunaj VII/1, Schottenfeldgasse 62, ali pa v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

No sultan, kje je pa Ana?

Svetujemo vam, da ne zanemarjajte revmatičnih in protinskih bolečin, bodljajev, trganja po ledjih in križu. Z uspehom rabimo bolečine olajšajoči Feller-jev fluid z znamko »Elsafluid«, 12 malih ali 6 velikih steklenic franko 5 K. Želodec krepilno, gorečico in pehanje odstranjajoče in prebavo pospešujoče sredstvo so Rabarbara-krogljice z znamko »Elsa-krogljice«, 6 škatljic franko 4 K. Elsa trg 16 (Hrvatsko).

Rahitis.

Najbolje koncentrirana redilna sredstva, ki se nahajajo v SCOTT-ovi emulziji, rede kosti, jih napravijo trde in ravne in omogočijo hitri razvoj zdravega mesa.

Splošno zdravje

se kmalu povrne in otroci, ki trpe na tej bolezni, postanejo zdravi in močni, kakor vsi drugi. 2249

Pristna je s to znamko — ribičem — kot garancijskim znakom Scottovega ravnanja.

Cena originalne steklenice 2 K 50 vin.

Dobi se v vseh lekarnah.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Trst, 16. januarja.

25, 28, 63, 52, 18.

Linc, 16. januarja.

53, 15, 19, 61, 4.

ŽITNE CENE.

Cene veljajo za prodajo blaga od strani kmetovalcev.

Za 100 kilogramov.

Ljubljana, 24. jan. 1909

Pšenica, domača			25.50
Rž			19.—
Oves			18.—
Ajda, črna			19.—
Ajda, siva			18.—
Proso, rumeno			16.—
Proso, belo	17.—	do	18.—
Ječmen			17.—
Fižol, koks			28.—
Fižol, mandalon			26.—
Fižol, ribenčan	26.—	do	27.—

Poslano. 151 1—1

Pojasnilo gosp. **Antonu Klobučiču,**

županu v Šemniku.

V torek, dne 5. januarja t. l. ste Vi srdito govorili, da smo podpisani gospoda S. proč spravili. Ker se je ta neresnica že večkrat od Vaše strani okrog trosila, vam naznanjamo, da plačamo vsak 200 K za občinske reveže, ako to dokažete

Ako pa še ne bo miru, bomo z vsakim, ki v tem oziru noče vedeti, kdo je samega sebe proč spravil, na drugem mestu brezobzirno obračunali.

Izlake, dne 10. januarja 1909.

Jak. Hribar. Fort. Lužar. Fr. Celestina. L. Mally. Iv. Kolenc. Andrej Groblar.

Preklic!

Jaz podpisani Jakob Mahnič, posestnik in trgovec v Šmihelu, s tem preklicujem vse dne 30. novembra lanskega leta žaljivo govorjene besede zoper g. Franceta Lenasi, posestnika v Šmihelu, in se mu s tem zahvaljujem, da mi je odpustil.

V Šmihelu, 18. prosinca 1909.

121 1—1 **Jakob Mahnič.**

POZOR! 50.000 PAROV ČEVLJEV.

4 pare čevljev za samo K 7·—

Vsled plačilnega zastanka nekaterih velikih tovarn sem bil poverjen prodajati večje zaloge čevljev **globoko pod lastno ceno.** Prodajam torej dva para moških in dva para ženskih čevljev na zadrgo iz rjavega ali črnega galoširanega usnja z močnimi podplati, zelo elegantna, najnovejša oblika. Velikost po številkah.

126 **Vsi štirje pari stanejo samo K 7·—.** (1—1)

Pošilja se proti povzetju. — Zamena dovoljena ali denar nazaj.

Em. Malersdorf, Izvoz čevljev, Podgórze 117.

Pozor, kmetice in dekleta! V moji lekarniški praksi, katero izvršujem že čez 25 let, posrečilo se mi je, iznajti najboljše sredstvo za rast las, to je **Kapilor št. II.** Isti deluje, da postanejo lasje gosti dolgi in odstranjuje prhljaj (luskine) na glavi. Cena (franko na vsako pošto) je: 1 lončič 3 K 60 v, 2 lončka 5 K. Treba, da si vsaka obitelj naroči. — Prosim, da se naroči samo od mene pod naslovom: P. Jurišić, lekarnar, Pakrac št. 65, Slavonija. Denar se pošlje naprej ali s poštnim povzetjem.

b 3142 10—1

Potniki v Ameriko

Kateri želijo dobro, po ceni in zanesljivo potovati naj se obrnejo na

Simona Kmetetza

v Ljubljani Kolodvorske ulice 20.

Kakovostna Pojasnila dajo se brezplačno.

Istotam sprejemajo se dobri in zanesljivi zastopniki.

Odlikovano. Ustanovljeno 1870

Vse vrste lovskih pušk, dvocevk, risanic, trocevk, samokresov, se kupi najceneje z najvišjim poroštvom naravnost od to-
1289 varne orožja 52 29

Anton Sodia,
Borovlje, Koroško.

Bogato ilustrirani ceniki zastonj in franko.

Puške!

Lancaster	od K	26·—
Flobertpuške	„ „	8·50
Pištole	„ „	2·—
Samokresi	„ „	5·—

Poprave ceno. Ilustrovani cenik franko. 2370 11

F. Dušek. Opočno 123, Čechy

Najcen. nakup češkega posteljnega perja

5 kg nov., dobrega, sivega, skubljenega, brez prahu, K 9·40; boljši K 11·80; 5 kg dobrega napol belega K 16·—; belo, mehko K 23·50; 5 kg snežnobelo, mehko K 28·—, K 30·—, K 34·—, K 36; 5 kg snežnobel neoskubljeno K 23·—, K 26·—, K 29·—; puh siv á K 3·40, bel á 4·—40, snežnobel á K 5·80 in K 6·40 pol kg. Pošiljatev franko po povzetju. Sme se zamenjati in nazaj vzeti proti povračilu poštnine. Pri naročilu se prosi za natančen naslov.

IVANA POLATSCHEK Janovitz a. d. Angel 16 pri Klatovu, Češko.

Star denar,
kolajne, star papirnat denar, starine kupuje po najboljši ceni
menjalnica H. Halfon,
122 **Dunaj II.,** (2-1)
Kl. Sperlgasse 1a.

Vprašajte Vašega zdravnika, ako ni

Lovacrin

voda za lase edino **učinkujoče** sredstvo proti **plešl, izpadanju las, luskin ? „Lovacrin“** pro vzroči dolge, goste lase in brado. Dobiva se v steklenicah po K 5·—, 3 steklenice K 12·—, 6 steklenic K 20·—. V dosego čisto bele, nežne in fine kože na obrazu in rokah kakor po vsem telesu, proste **ogrcev, solnčnih peg, lišajev** itd. naj se rabijo le sledeči povsem neškodljivi dosedaj nedosežni **Lovacrin** izdelki: **Lovacrin-creme** v lončkih po K 3·— in K 5·—, **Lovacrin-toaletna voda** v steklenicah po K 3·— in K 5·—, **Lovacrin lepotilo** po K 3·— in K 5·— itd. Razpošilja po povzetju ali če se denar pošlje naprej glavna zaloga.

M. Feith Nachf.
Dunaj, VI., Mariahilferstrasse 45.
131 3—1

Kraljestvo Saško.
Technikum Hainichen.
1794 Stroj za elektr. inžen., tehn. in poslovodje. Prva tehn. strok. šola za trgovce Prgr. zast. 4—9
Delavnice - učilnice.

Pozor! Pozor!

Slavnemu p. n občinstvu Bleda in okolice najvljudneje naznanjam, da sem ustanovil veliko zalogo

mrtvaških krst (rakev)

vsake vrste po najnižjih cenah. V obila naročila se priporočam velespoštovanjem

Matevž Gogola, 3420 (4—1)
mizar na **Bledu** nasproti **„Blejskega doma“.**

Na prodaj imam
dve domačiji
v Temenici pri mali cesti

z vsemi gospodarskimi poslopji, 20 mernikov posetve, travnik in hosta, dovolj za svojo porabo. Ena domačija se proda za K 8000.—, druga pa za K 6000·—. Naslov se izve pri **Ivanu Škufca,** Draga, pošta Višnjagora. 3439 (1)

POZOR! 50.000 PAROV ČEVLJEV!
4 pare čevljev za samo K 7·—

Vsled plačilnega zastanka nekaterih velikih tovarn sem bil poverjen prodajati večje zaloge čevljev **globoko pod lastno ceno.** Prodajam torej dva para moških in dva para ženskih čevljev na zadrgo iz rjavega ali črnega gnoširanega usnja z močnimi podplati, zelo elegantna, najnovejša oblika. Velikost po številkah

127 **Vsi štirje pari stanejo samo K 7·—.** (1—1)

Pošilja se proti povzetju — Zamena dovoljena ali denar nazaj.

L. ZWEIG, Izvoz čevljev, Krakov 116.

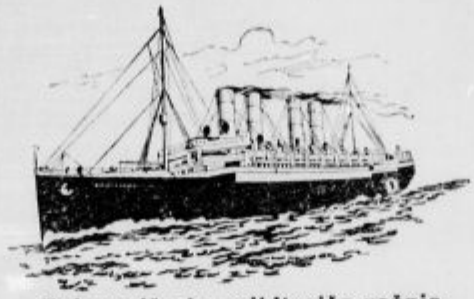

Najcenejša in najhitrejša vožnja

v Ameriko

je s cesarskimi brzoparniki
„Kronprinzessin Cäcilia“ 140 26-1
„Kaiser Wilhelm II.“ — „Kronprinz Wilhelm“
„Kaiser Wilhelm der Große“.

Podrobna pojasnila in potrebni pouk da vsakomur

EDVARD TAVČAR, Ljubljana
Kolodvorska ulica št. 35, nasproti stari Tišlerjevi gostilni.

Trajen velikanski buket iz 1000 različnih cvetic.

Zbirka cvetličnega semena obstoječa iz 1000 raznih novih cvetličnih krasot z navodilom o napravi krasnega cvetličnjaka v obliki velikanskega kot mož visokega cvetličnega šopka (buketa). Od maja do oktobra cvete neprestano menjajoč na stotine raznih cvetličnih vrst. Cena z navodilom K 3·60, manjša taka zbirka K 1·80, 40 zavojev najfin. plodovitih zelenjadnih semen, zajamčeno najboljših K 3·60, zavoj semen za okras balkonov 60 v. Japon. travno seme za napravo krasnega travnika, 1 zavoj za 10 m² K 1·20. Koreninice slovite kavkaške Symphitum-krmske rastline, ki da skozi 15 let 4—6 kratno košnjo izborne zdrave krme za prašiče, koze, krave, ovce in zajce, 50 kom K 1·80 poleg navodila o setvi. Ilustrirani ceniki brezplačno. Strogo reelna postrežba.
142 Številna priznanja. 1—1

WALTHER WOELFERT, Saatgut-Export, Erfurt 126
Nemčija.

Uspeh
SIROLINA
„ROCHE“

pri zdravljenju bolezni v sopilnih organih oslovskem kašlju itd., prav posebno pa pri boleznih na pljučih, je provzročil številna

manjvredna ponarejanja

katera se napravljajo in prodajajo ceneje, toda pri vporabi preti nevarnost, da se dosežejo nezaželjeni učinki. Priporoča se torej, zahtevati prej ko slej **Sirolin „Roche“,** in sicer izrecno v naših

izvirnih zavojih.

Dobiva se v **vseh lekarnah** po zdravniškem priporočilu po **K 4 steklenica.**

F. Hoffmann La Roche & Co.,
Bazel (Švica), **Grenzach** (Badensko).

85 2

Strmite!!!

4 pare čevljev za 7 kron

Vsled nakupa velike zaloge čevljev se prodaja le kratek čas po čudovito nizki ceni. Dva para čevljev za gospode in dva para damskih na trak z močnimi podplati, močno okovani, z izredno fino usnjate peto, zelo elegantni, najnovejša fasona, močni. Velikost v cm ali poštev. Vsi 4 pari le 7 K. Pošilja po povzetju. Zamena dovoljena, tudi denar nazaj. 129

M. Kaufler, Krakov 109.

Protin revmatizem, trganje, celo najbolj zastarela bolezen se naglo in zanesljivo odpravi z zavživanjem iz rasti snovij pripravljen. ***Bemmel-ovega olja proti protinu in revmi.*** Vsako drgnjenje brez uspeha. Steklenica z navodilom K 6·—. Številna, sijajna priznanja.

Chem. Pharm Laboratorium
KARL BEMMEL, Landshut 109. Bavarsko.
2573 26—10

Službe išče

kuharica

najrajše kje v župnišču. Naslov pove uprava. 96 1—1

2863 10—3

Najboljša in najceneja dobivanja

za muzikalije vsake vrste kakor harmonike, gosli, citre, piščalke, gramofone itd. po najnižjih tovarniških cenah. Dobre gosli K 4·80, 5·50, 6—, 6·80, 7·60, lok zraven K —·80, 1·—, 1·40, 1·80, 2·—. Najboljše harmonike K 4·80, 5·50, 6·40, 6·20. Koncertne citre K 15·—, 18·—, 25·—. Akord-citre K 3·50, 4·—, 6·—. — **Nikak riziko! Zamena dovoljena ali denar nazaj!** — Pošilja proti povzetju **c. in kr. dvorni založnik**

Hanns Konrad
Brüx št. 877 (Češko).

Ilustrov. glavni katalog s 3000 slikami zastonj in franko.

! 30 dni na poskušnjo !

razpošilja na vse strani

Nähmaschinen-Versand-Haus Strauss,

Dunaj VII., Stiftgasse 21|151.

Wertheim-Elektra K 80·—

povsod kot najboljši šivalni stroj sedanjosti priznan in vzame vsacega, ki bi se ne obnesel nazaj. Wertheim-blagajne se vidijo povsod. Zahtevajte cenik šivalnih in pletilnih strojev ter Wertheim blagajn. 2526 6—1

Milijoni dam in gospodov

rabijo

‚FEEOLIN'

Vprašajte svojega zdravnika, ni li ‚**Feeolin**' najboljše kosmetično sredstvo za **kožo, lase in zobe!** Še tako malo čist obraz in še grše roke postanejo takoj aristokratično fine in lične z uporabo ‚**Feeolina**'. - ‚**Feeolin**' je iz 42 najplemenitejših in svežih zelišč prirejeno angleško milo. Jamčimo, da po vporabi ‚**Feeolina**' brez sledu izginejo **vsaki izrastki in gube, ogrci, rdečica itd.** ‚**Feeolin**' je najboljše sredstvo za čiščenje las in njih ohranjenje, preprečuje izpadanje las, plešo in bolezni v glavi. Zavežemo se **povrniti denar**, če bi kdo ne bil popolnoma zadovoljen s ‚**Feeolinom**'. **Cena kosu K 1, 3 kosi K 2·50, 6 kosov K 4, 12 kosov K 7.** Pošilja **M. FEITH nasl. Dunaj, 6 B., Mariahilferstr. 45;** dobiva se tudi v mnogih drogerijah, parfumerijah in lekarnah monarhije. 141 3-1

Najnovejša dunajska predpustna moda!

Dollar-princesa

K 8·90

Najnovejše **krilo** iz kreme-kamgarna s krasnim našivom, z gumbi in pasi. Zelo prikladno za vsako osebo **K 8·90,** iz I. volnenega sukna **K 9·80.** V zalogi v višnjevi črni, sivi, rujavi ali zeleni barvi.

Mizzi

krasna **bluza** z vezenino, popolno podložena in bogato nakičena s svilo

K 9·80.

Čisto svilena **bluza,** bogato nakitena z ajour-našivi v vseh barvah

K 6·90.

Hansi

krasna **voil-bluza** iz čiste volnenine, v creme, svitlo višnjevi ali roza barvi s svilenimi našivi, s svilenim pasom in rozeto bogato nakičena, največji uspeh sezone,

K 7·90.

Zlati pasovi s krasnimi zaponkami od **K 1·75** višje. — Pasovi iz svilogumija v vseh barvah z zaponami od **K 1·75** višje.

Čisto svilena

Mesaline-bluza

v vseh barvah, povsem podložena, bogato nakičena s svileno vezenino in čipkami, primerna k najelegantnejšemu krilu

K 11·75.

Wiener Volkswarenhaus

Dunaj VIII., Alserstr. 63.

Vsak naročnik poljubnega oblačila dobi zastonj krasno pahljačo.

Velika izbera konfekcije od najceneje do najfineje vrste.

Razpošilja se le po povzetju. Neprimerno se zamenja. 118 1—1

UČENCA

sprejme takoj v poduk **Jožef Kunčič** mizarski mojster v **Podgori pošta Št. Vid nad Ljubljano.** 61 2—1

Razpis natečaja.

Odda se delo popravila strehe in podstrešja zvonika župne cerkve sv. Ane v Cerknem, katero je proračunjeno na 2600 kron.

Ponudbe vložiti je pismeno ali ustmeno pri cerkveno-stavbenem odboru v Cerknem najkasneje do konec februarja 1909, kjer zve tudi natančneje pogoje.

Prevzemnik položiti mora 10% varščine.

Cerkveno stavbeni odbor
v Cerknem (Goriško), 10. januarja 1909.

Predsednik:
Tavčar Franc.

80 3—1

P. n. občinstvu vljudno naznanjam da mi je podelila c. kr. vlada

koncesijo za posredovanje

za **nakup in prodajo raznih zemljišč, stavbišč, posestev, gozdov, travnikov, njiv i. t. d.**

Kdor želi kaj kupiti ali prodati, naj se izvoli blagohotno obrniti na mojo posredovalnico, kjer dobi pojasnila, bodisi glede nakupa ali prodaje.

Se priporočam **Loreno Rebolj**

3186 1 **Kranj, Glavni trg 189.**

Najugodnejši priložnost. nakup

za trgovce, krošnjarje in zasebnike.

40 metrov ostankov le 15 kron.

Krasni cefiri za obleke, izborno belo platno za perilo, pristno barvna postelnina (kanafas) in dvojnonitni la. oksford za srajce.

Dolžina ostankov 6-12 metrov, zajamčeno brez napake la. in perilno. — Najmanj se more naročiti 1 zavoj 40 metrov za 15 kron po povzetju.

Za neprimerno pošljem takoj denar nazaj.

124 Pri večjem naročilu 3% popust. 1—1

S. STEIN
tkalnica platna, Nachod, Češko.

Brisače iz prist. platn. damasta

ki so zaostale radi bojkota v Turčiji, se prodajo **globoko pod vrednostjo materijala.**

280 tuc. veleprima dvojno-damast. brisač 58/125 cm. 1 tuc. . . . . K 14·—
160 „ brisač 55/110 cm, 1 tuc. . . „ 10·50
enake v polplatnu:
340 „ brisač 50/100 cm, 1 tuc. . . „ 6·70
260 „ kuh. brisač, belih, 50/100, 1 tc. „ 5·90
230 „ „ „ sivih, 50/100, 1 „ „ 5·70

Jedilne garniture iz čistega damast-platna:

200 kos. 150/150 cm nam. prt, s 6 servijetami 70/70 cm, 1 kom. . . . K 8·—
160 „ 150/300 cm nam. prt, z 12 servijetami 70/70 cm, 1 kom. . . . K 16·—
v zelo elegantnih modernih vzorcih.

Brisalke za posodo:

300 tuc. čisto platnene, 70/70 cm, 1 tuc. K 5·40
280 „ pol „ 70/70 „ 1 „ „ 4·70
Vse v najsolidneji kakovosti.

Razpošilja se proti povzetju in se neugajajoče radevolje zamenja ali pošlje denar nazaj.

O. Herrman, tkalnica platna in damasta, Hronov pri Nachodu, Češko.
125 1—1

Zavžijte

vsak dan likerski kozarček **dr. Hommel-a** Haematogen neposredno pred kosilom! Dobili boste slast do jedi, živčevje se Vam ojači, utrujenost izgine in naglo se povrne telesni počutek. Zahtevajte pa izrečno pristni **dr. Hommel-ov** Haematogen in zavrnite ponarejanja! 1935 26—18

No, sedaj sem nekaj lepega privlekel

v novo leto najtrdovratnejši katar na svetu Suh vrat, boleča sapila, bodljaje pri vsakem dihu in slez ki se nikakor noče razkrojiti. — Toda človek, zakaj se vendar mučite s tem? Zahtevajte v najbližji lekarni, drožeriji ali prodajalni rudninskih voda za K 1·25 zavoj Sodener-rudninskih pastil (Fay-eve pristne) in stavim, da Vam preidejo vse težkoče ko se vidimo zvečer pri mizi. 3431 1

Glavno zastopstvo za Avstro Ogrsko:

W. Th. Gantzert, Dunaj IV 1, Gr. Neugasse 17.

!! Ostanki !!

Ponudim, dokler je kaj zaloge, brez napake pristno barvne ostanke flanele, cefirja, kanafasa in barhenta. **40 m za ceno K 15 50** proti povzetju. Izborna kakovost. Dolgost ostankov 3—16 m. Vzorcev ne pošiljam. **Tkalnica Julij Kantor, Baby, pri Nachodu, Češko.** 64 5—1

Priložnostni nakup!

Krasna žepna ura z verižico K 3·50.

50.000 komadov

kupljenih, zaradi tega pošiljam 1 krasno 36 ur idočo (ne 12 ur) „Gloria" srebrno anker-rem. uro, švic. kolesje z lepo gravir. okiopjem, s sekundnim kazalcem in lepo pozlačeno ali posrebr. verižico natančno idočo le za **K 3·50.** Nadalje ponudim eno pravo pozlačeno 36 ur idočo anker-rem. prve vrste švicarsko uro s pozlačeno verižico za **5 K.** Trileto pismeno jamstvo za vsako uro. Razpošilja proti povzetju

S. KOHANE, Schweizer-Uhren-Exporthaus.

128 KRAKOV št. 48. 1—1

Neštevilno priznanj in donačil — Za neugajajoče denar nazaj.

40 do 45 metrov ostankov.

PRILOŽNOSTNA PONUDBA

Velike množine barhenta za obleke, flanele za bluze in srajce, cefirja za obleke, oksforda, platna za brisače in perilo, ostankov za posteljno perilo. Vsak ostanek najmanj 4 m dolg, vse dobro perilno, I kakovost se proda radi izpraznenja vzorne zaloge 1 zavoj za poskušnjo 40 do 45 m sortiran **15** K za neprimerno denar nazaj **Karol Kohn** tkalnica za platno Nachod 10, Češko. 63 3—1

Zahtevajte povsod cenik!

Svoji k svojim!

Semenska trgovina, edina slovenska, odlikovana in strokovno urejena in **umetno vrtnarstvo** je

Alojzija Korsika v Ljubljani,

katera obstoji že 34 let in ima v zalogi 460 vrst najboljših poljskih zelenjadnih in cvetličnih **semen,** za katere kakovosti jamčim. Posebno za to leto sem se preskrbel tako, da morem vsem zahtevam ustreči. Moja semena so vsa pri deželnem kmetijskem kemičnem preizkuševališču preizkušena. Tu se tudi izdelujejo **venci in šopki** sveži in suhi, kakor tudi vsi v to stroko spadajoči predmeti.

Cenik za leto 1909 je brezplačno na razpolago.

Z odličnim spoštovanjem

3299 10—1 **Alojzij Korsika.**

Zahtevajte povsod cenik!

Težkoče v želodcu, kakor tudi glavobol, omotico, gorečico, zaprtje, motenja v prebavi, pomanjkanje teka itd. se čudovito naglo odstranijo, če se le malo časa rabijo že mnogo let najbolje preizkušene **Brady-jeve kapljice za želodec.**

Bradyjeve želodčne kapljice mogočno zbujajo prebavila, pospešujejo slast, zabraniujejo prehudo tvoritev želodčne kisline, gorečico in škodljivo vretje in so priznano izborno sredstvo.

Izdeluje se samo v lek. „**Pri kralju Ogrskem**", **Dunaj I,** Fleischmarkt 1/387, kjer je **6 steklenic** za **5 K** in 3 dvojne steklenice za K 5 50 franko brez vseh drugih stroškov. — Vsaka steklenica mora imeti podpis 3019 3 *A. Brady*

Ustanovljeno 1832.

Priznano najboljše oljnate barve

zmlete s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako konkurenco po finosti, ki omogočajo z jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja

2061 52—4 **po nizkih cenah**

Adolf Hauptmann, Ljubljana

prva kranjska tovarna oljnatih barv, firneža, laka in stekl. kleja. — **Zaloga slikarskih in pleskarskih predmetov.**

Ilustr. ceniki se dobe brezplačno.

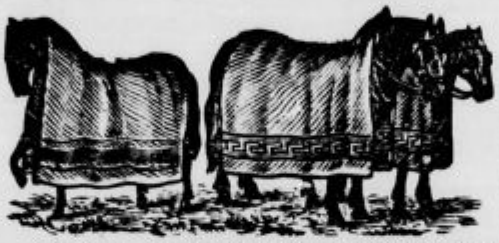

Združene tovarne za volnino prodajajo letos zopet izključno po meni okroglo 4000 kom. takozvanih

vojaških kocev za konje

za ceno **le K 4·40 komad** in **K 8·60 za par** (6 parov franko na dom) naravnost na lastnike konj. **Ti debeli, trajno trpežni koci so topli kot kožuhovina,** temnosivi, okoli **150/200 cm veliki,** torej lahko **pokrijejo celega konja.** Razločno pisana naročila, ki se izvrše le po povzetju ali če se denar pošlje naprej, naj se pošljejo na

Steiner-jevo komisijsko razpošiljalnico združenih tovarn za koce

Dunaj, II, Taborstrasse 27 G.

Ceniki na željo zastonj in franko. — Za neugajajoče se zavežem vrniti naprej poslani denar.

Mnogoštevilna priznanja in naročila so došla od kobilarne v Radavcu, Konjarno in Brody, župnika Kolarja Tutz, dr. Vračuna, odvetnika v Varasdu, posestnika Weichbergerja, Ilosva, Grünwalda, Zorkovak, Rotter Lichten, pl. Mroczkowski-ja Dobrostany, Rosenauerja Zg. Moldava, Hahlissa Mankendorf, Schenka Gerlsdorf, lastnika umetnega mlina Fohringerja in dr. 2267

Ceno posteljno perje.

1 kg sivega skubljenega perja K 2, polbelega K 2·80, belega K 4, finega K 6, najboljšega skubljenega K 8, sivega puha K 6, belega K 10, prsnega puha K 12, od 5 kg nadalje poštnine prosto.

Dovršene postelje bogato napolnjene, iz zelo gostega, jako trpežnega rdečega, modrega, belega ali rumenega nanking-blaga, 1 pernica velikost 170×116 cm z 2 blazinama, velikost 80×58, napolnjena z jako lepim mehkim perjem K 16, s polpuhom K 20, s puhom K 24; posamezne pernice K 12, 14, 16; blazine K 3, K 3·50, K 4. Proti povzetju razpošilja poštnine prosto pri naročilu od 10 K nadalje.

Maks Berger v Dešenici št. 223. Češki les. 2600 52—15

Za neugajajoče denar nazaj. Ceniki zastonj in pošt. pr

5000 ur zastonj.

Cenik pošljem vsakomu brezplačno in pošt. prosto.

	Kron		Kron		
Rosk. pal.	3·—	budilka	2·40	uraznibal.	7·—
srebr. rosk.	6·—	sveteča	3·—	zbitj. n. zv.	9·—
železna	7·—	zbitj. n. zv.	5·—	z budilko	10·—
srebr. dvoj. plašč.	8·—	kuhinjska	5·—	z godbo	12·—

Izvirne **Omega, Schaffhausen, Glashütte, Helios, Amalfa,** c. kr. preizk. od K 18, **kakor tudi zlatnina in srebrnina** po izv. tov. cenah. **31·tno jamstvo** Zamena ali denar nazaj. 2409 11

Max Böhnel, Dunaj IV., Margaretenstr. 27/10, v lastni hiši.

Zapriseženi cenilec in veščak. — Največja in najstarejši tvrdka. — Ustanovljeno 1840. — 5000 slik v katalogu zastonj in franko.

Za bolne! Za trpeče! Za zdrave!

Proti še tako trdovratnim in zastarelim slučajem: **revme, trganja, živčnih bolezni, glavo- in zobobola,** bolečin **v hrbtu in kitah, bodljajev, trganja po udih, bolečin v nogah,** oteklin, hvali se v obče zajamčeni, na mnogih **klinikah praktično preizkušeni,** od blizu 1000 zdravnikov priporočeni takoj bolečine lajšajoči 2251 16—1

Ichtyomentol

Patentovan v vseh državah. Mnogkrat premovan. Nedosežen po zdravilnem učinku! Uspeh iznenaden! Nad 300 zahvalnic. Edina **razpošiljalnica** in tovarna: kemični laboratorij lekarja **S. Edelmann-a** v Bohorodczany (via Lemberg) oddelek 26.

Franko se pošilja od 5 steklenic nadalje proti vposlatvi 6 K ali po povzetju za 20 h več, 10 stekl. franko 10 K, 25 stekl. franko 23 K.

Skupna rezerva sklepom 1907 čez stotisoč kron.
Upravno premoženje sklepom 1907 3,600.000 kron.

Zadružnikov čez 550.

Glavna posojilnica

reg. zadr. z neom. zavezo v Ljubljani,

pisarna na Kongresnem trgu št 15 nasproti nunske cerkve obrestuje hranilne vloge po

4¾%

t. j. K 4·75 za vsacih 100 kron, takoj od dneva vložitve, pa do dneva dvige, brez odbitka rentnega davka. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo. 3418 1

Uradne ure od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 6. ure popoldne.

Tekoči račun v Avstro-ogrski banki v Ljubljani.

Račun poštne hranilnice št. 49086. Telefon št. 135.

Ako kašljate,

če ste hripavi, zasleženi ali nahodni, ako težko dihate in se ponoči potite, kaže to, da ste se

prehladili ali dobili influenco, vendar utegnejo imeti tudi ti simptoni važen pomen. Zato je potrebno, da preprečite nadaljne učinke in v Vašo korist rabite domače zdravilo **Örkenyjev lipov med** (sirup), katerega hvalijo in priporočajo mnogi zdravniki.

Mnogo zahvalnih pisem potrjuje ta izboren učinek. Vzorčna steklenica **Örkenyjevega lipovega medu** (sirupa) stane **K 3·–, velika steklenica K 5·–,** 3 steklenice **poštnine prosto K 15·–** po povzetju ali če se pošlje denar naprej.

Glavna zaloga za Avstro-Ogrsko:

Lekarna pri „Apostolu", Budapešta,
3059 2 **Josefsring 64, Depot 29.**

Izborna priložnost za nakup

za trgovce manufakt. blaga in krošnjarje.
Razpošilja se tudi na zasebnike.

40 do 45 *m* ostankov K 15·–

sortir. v barhentu za obleke 78 cm širok, krasni vzorci modnega cefirja za hišna oblačila, srajce in bluze, izborno obeljeno domače platno, kanafas, za posteljne prevleke, brisače, kuhinjske brisače. Dolgost ostankov 6—10 metrov zajamčeno brez napak in vele-prima kakovost, perilne barve. Ako ne ugaja, denar takoj nazaj. Najmanjše naročilo 1 zavoj za poskušnjo 40—45 metrov K 15·– po povzetju pošilja 7 3—1

tkalnica R. HORNER, Nachod, Češko.

Pri večjem naročilu 3 % popusta.

POZOR! ČITAJ! POZOR!

Slavonska biljevina.

Ta je napravljena iz najboljših gorskih zelišč ter se izvrstno in z najboljšim uspehom vporablja proti zastarelemu kašlju, bolih v prsih, prehlajenju v grlu, hripavosti, težkem dihanju, astmi, pljučnem kataru, suhem kašlju, tuberkulozi itd. 3140 10—1

Delovanje izborno, uspeh siguren. Cena je franko na vsake pošto za 2 steklenici 3 K 40 v., 3 steklenice 5 K 80 v., po povzetju ali če se pošlje denar naprej. Manj kot 2 steklenici se ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od

P. JURIŠIĆA, lekarnarja v Pakracu št. 65 (Slavonija.)

Naročite cenik ur

zlatnine in srebrnine,
ki ga pošljem zastonj in po-
3134 štnine prosto. 26 2

Velika zaloga ur, samo švicarskega izdelka. Vsaka ura je natančno preizkušena in se jamči. — Ne naročajte ur od tujih židovskih tvrdk, ampak obrnite se na tvrdko

FR. P. ZAJEC,
urar in edini zastopnik švicarske tovarne ur. — Ljubljana, Mar. trg 26

Čudež industrije

New-York in London nista prizanašala niti evropski celini ter je velika tovarna srebrnine prisiljena, oddati vso svojo zalogo zgolj proti majhnemu plačilu delavnih moči. Pooblaščen sem izvršiti ta nalog. Pošiljam torej vsakomur sledeče predmete le proti temu, da se mi povrne

K 13·80 in sicer:

6 komadov najfinejših namiznih nožev s pristno angleško klinijo;
6 kom. amer. pat. srebrnih vilic iz enega kom
6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih žlic;
12 kom. amer. pat. srebrnih kavnih žlic;
1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za juho;
1 kom. amer. pat. srebrna zajemal za mleko:
6 kom. ang. Viktoria časic za podklado;
2 kom. efektnih namiznih svečnikov;
1 kom cedilnik za čaj;
1 kom. najfin. sipalnica za sladkor.

42 komadov skupaj samo K 13·80.

Vseh teh 42 predmetov je poprej stalo **K 80** ter jih je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni **K 13·80**. Američansko pat. srebro je znano, je skoz in skoz bela kovina, ki obdrži bojo srebra **25** let, za kar se garantuje V najboljši dokaz da le-ta inserat ne temelji na **nikakršni slepariji,** zavezujem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago všeč, povrniti brez zadržka znesek in naj nikdor ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to krasno garnituro, ki je posebno prikladna kot prekrasno

ženitovanjsko in priložnostno darilo

kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.
Dobiva se edino v 110 3—1

A. HIRSCHBERG-a
eksportni hiši amer. pat. srebrnega blaga
na Dunaji II., Rembrandtstr. 19 0, Tel. 14597.

Pošilja se v provincijo proti povzetju, ali če se znesek naprej vpošlje.
Čistilni prašek za njo **20 vin.**
Pristno le z graven natisnjeno varstveno znamko (zdrava kovina)

Izvleček iz pohvalnih pisem:

Bil sem s pošiljatvijo krasne garniture jako zadovoljen. Ljubljana.
Oton Bartusch, c. i. kr. stotnik v 27. pešpolku.

S pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen.
Tomaž Rožanc, dekan v Mariboru.

Ker je vsša garnitura v gospodinjstvu jako koristna, prosim, da mi pošljete še jedno.
St Pavel pri Preboldu.
Dr. Kamilo Böhm, okrožni in tovarniški zdravnik.

S poslanim namiznim orodjem sem zelo zadovoljen
Mihael Kovačević, ravnateli pomožn. uradov dež. pri vladi v Sarajevu. Sarajevo. 21. oktobra 1904.

Kje se dobe najboljši **poljedelski stroji,** kakor **mlatilnice, gepeljni, čistilnice, preše za sadje** i. t. d.?
1703 Edino le pri: 26—9

FR. STUPICA

v Ljubljani, Mar. Terezije cesta štev. 1., Valvazorjev trg štev. 6.

In zakaj: zato, ker so dotični stroji: iz najboljših tovarn sveta, najbolje sestavljeni, ker se istih proda na tisoče in tisoče komadov in se ravno radi tega, ker se jih izdeluje v velikih množinah, dobivajo po nizkih cenah. Moji stroji so povsod jako priljubljeni. — Obračajte se na mojo tvrdko pri nakupu **stavbenih potrebščin,** portland-cementa, traverz, železniških šin in druge različne železnine in raznega orodja, nagrobnih križev, tehtnic

Zobotehnični atelje

Oton Seydl

v Rossovi hiši nad prodajalno v Kranju
Sprejemne ure vsako nedeljo in ponedeljek od 8. dopoldne do 5. popoldne. 2·56 10-7

Vina.

Tvrdka Lešnik & Co.

veletrgovina z vinom

v Ilirski Bistrici, Notranjsko,

razpošilja zajamčeno naravna istrijanska vina po najnižjih cenah!
3446 4—1

Vzorci in ceniki na zahtevo!

Od 25. decembra 1908 do 25. januarja 1909.

prodajam v Šolskem drevoredu na svojih stojnicah na levo od jubilejskega mostu

prima slanino

brez kože, od prašičev iz lastnih pitališč.

I. vrste kg. 1·50., II. vrste kg. 1·30.

Meso istih prašičev

I. vrste kg. 1·40., II. vrste kg. 1·20.

Velespoštovanjem **ELIJA PREDOVIČ**
podomače „Zidan".

3471 4—1

Herbabny-jev podfosfornato-kisli

apneno-železni sirup.

Ta je že 39 let uveden, zdravniško preizkušen in priporočen. Izborno sredstvo za tvoritev krvi in kosti. Odstranjuje slez, pomiruje kašelj in vzbuja slast. Pospešuje prebavo in reditev. Cena steklenici K 2·50, po pošti [illegible] več za zavitek.

Zaloga skoro v vseh lekarnah

Pristno samo s znamko navedeno znamko.

Pred ponarejanjem se varujte.

Herbabny-jev okrepljeni

Sarsaparila-sirup.

Že 34 let uvedeno in najbolje preizkušeno mazilo. Lajša in odstranja bolečine v udih in kitah, kakor tudi nervozne bolesti.

Cena steklenici 2 K. po pošti 40 vin. več za zavitek. 2849 14—4

Edino izdelovanje in glavna razpošiljatev: **Dr. Hellmann-ova lekarna „zur Barmherzigkeit", (Herbabny-jev naslednik)** Dunaj, VII. 1. Kaiserstrasse 73—75

V zalogi pri gg. lekarn. v Ljubljani, Beljaku, Celju Celovcu, Črnomlju, Nov. Mestu, Reki, Sovodnju, St. Vidu, Trbižu, Tratu, Velikovcu, Velšperku in Audrijeveča

Izdelane postelje

iz rdečega pestrega lasišča! Prve dobrosnopolnjene. Perniez ali blazine, 100 cm dolga 110 cm široka K 10·—, K 13·—, K 15·— in K 18·— 2 metra dolga, 140 cm široka K 14·—, K 16·—, K 18·—, K 21·—. Zgrevnik 80 cm dolg, 60 cm širok K 5·—, K 5·50 in 6·—, 90 cm dolg, 70 cm širok K 6·50 in K 8·50. Izdelujem tudi po izkrižnikoti drugi meri. Šolni modroci iz žime za 1 postelje K 27·—, boljši K 32·—. Pošilja se poštnine prosto po povzetju od K 10·— naprej. Zamenja ali nazaj se vzame proti povrnitvi poštnih stroškov. 7—

Benedikt Sachsel, Lobes 110 pri Plzni na Češkem.

Zahtevajte zastonj

in franko naj veliki ilustrovani cenik z nad 3000 podobami ur, zlatnine, srebrnine itd.

Prva tovarna ur v Brüxu št. 936 (Češko)

Hanns Konrad

c. in kr. dvorni založnik.

Prava švicarska nik. ank.-remon. ura, sistem Roskopf K 5·—, 3 komadi K 14·—. Registr. Adler-Roskopf nik. ank.-rem. ura K 7·— Prava srebrna rem. ura K 8·40. Nikak riziko! Zamena dovoljena 2622 ali denar nazaj. 30 7

Deček, 14—16 let star, z dobrimi spričevali, dobrih, poštenih staršev, sprejme se kot učenec v lesno strokovno trgovino. Imel bode priliko naučiti se nemškega in laškega jezika. — Ponudbe naj se dopošljejo pod „Zvesto" 315 na upravništvo „Domoljuba". — Istotam sprejme se hlapec za omenjeno trgovino. 65 3—1

10.000 kron nagrade

golobradcem in plešastim.

Pristni danski „Mos-balsam" je prevzročil, da je zrasla brada in lasje tekom 8 dni. — Mladi in stari, gospodje in gospe uporabljajo *„Mos-balsam"*, da jim zrasete brada, obrvi in lasje, ker je učenjaško dokazano, da je *„Mos-balsam" edino sredstvo moderne znanosti, katero tekom 8 do 14 dni* vzbudi vpijanja za brbončice prevzroči, da pričnó lasje takoj rasti. — Neškodljivost je zajamčena.

10.000 kron v gotovini

plačamo golobradcu ali plešastemu ali imajočemu redko lasje, kateri je brezuspešno uporabljal „Mos-balsam" cest tednov. Naša trdka je edina, koja da take jamstva. Zdravniški opisi in priporočila. Svarimo najprej pred ponarejanji. — Poizkus z Vašim „Mos-balzamom" se je obnesel. Tekom 8 dnij je se je pokazala rast lasi, in vzlic temu, da so bili lasje sveti in mehki, bili so dovolj trdni. Tekom dveh tednov se je navila naravna bója brade, in sedaj je bil viden izredni učinek Vašega balzama. I. C., dr. Tverg, Kodanj. — Podpisana priporočam uporabo pristnega, nepreko ljivega danskega „Mos-balzama" vsakomur, kdor želi, da mu zrastejo novi lasje. Izpadali so mi lasje, da so nastajala gola mesta; po štedenski uporabi Mos-balzama se pričali lasje rasti, postajali so gosti in težki. Gospđ. M. C. Andersen, Ny. Vestergade 5, Kodanj. 1 zavoj „Mos" veja 10 K. — Diskr. pošiljanje proti prejpłači ali povzetju. Naročа se pri *najcenejši spec. trgovini na svetu:*

Mos-Magasinet, Copenhagen 470. Dänemark. (Dopisnice frankirati z 10 vin. znamkami, pisma s 25 vin.) 119 1-1

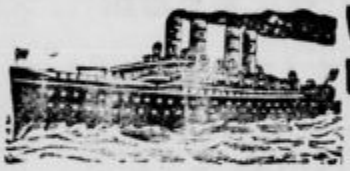

V Ameriko in Kanado

najzanesljivejša, najcenejša in najvarnejša

vožnja s 2927 50 **Cunard Line**

Bližnji odhod iz domače luke

Trst: Pannonia 23. febr. 1909, Carpathia 4. marca, Slavonia 17. marca 1909.

Iz Liverpola: Lusitanija, (najboljši, največji in najlepši parnik sveta), dne 6. februarja, 27. febr. 20. marca, 17. aprila, 8. maja, 29. maja 1909, Mauretania 23. jan., 13. febr., 6. marca, 3. aprila, 24. aprila, 15. maja 1909.

Pojasnila in vožnje karte pri **Andrej Odlasek,** Ljubljana, Slomškove ul. 25. blizu cerkve Srca Jezusovega.

BUDILKA Z ZVONILOM K 6·50

z bitno opremo lik i zvonu. 2049

I kakovost, 3 utežl, bije pol in cele ure, budi z glasnim zvoncem, s ponoči svetečim steklenim ciferníkom, v lepo poliranem okroglem okviru, 30 cm premer

kron 6·50.

3 letno jamstvo. — Razpošilja po povzetju

Maks Böhnel

Dunaj IV.

Margaretenstr. 27/19.

Cenik s 500 slikami zastonj in franko.

Hamburg-Amerika Linie

Vožnja traja dni 6 dni izredna priložnost za potovanje je in ostane

z najnovejšimi leta 1905 in 06 zgrajenimi velikanskimi parniki

„Amerika" 24,000 ton

„Kaiserin Augusta-Victoria" 25,000 ton

torej ta ostane vedno največji do sedaj veliki parnik z 8-12,000 konji

Pojasnila daje zastopnik: **Fr. Seunig,**

Ljubljana Kolodvorske ulice štv. 28

Odhod iz Ljubljane vsaki ponedeljek, torek in četrtek v tednu.

Ustanovljena leta 1882. Telefon št. 185. Poštne hranilnice račun št. 828.405.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

114 registrovana zadruga z neomejeno zavezo 52 1

v lastnem zadružnem domu **v Ljubljani** na Dunajski cesti štev. 18

je imela koncem leta 1908 denarnega prometa nad . . . K 65,000.000·—

obrestuje hranilne vloge po 4½%

— brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike. —

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog dne 31. decembra 1908 nad . . . . . K 17,000.000·—.

Posojuje na zemljišča po 5¼% z 1½% na amortizacijo ali pa po 5¼% brez amortizacije; na menice po 6%.

Posojilnica sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

Uradne ure: vsak dan od 8. do 12. in od 3. do 4. ure, izven nedelj in praznikov.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ignacij Žitnik.

Tiskala: „Katoliška Tiskarna".